

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK VII.

CELOVEC, TOREK, 23. DECEMBER 1952

ŠTEV. 90 (550)

S policijsko silo so sneli dvojezične napise

Kominforma vzpodbuja iredentistične ukrepe tržaških fašistov in Zavezniške vojaške uprave

Slovenske občine v coni „A“ Svobodnega tržaškega ozemlja so v zadnjih dneh doživljale nove nesramne napade na pravice in enakopravnost Slovencev. Ogorčeno razpoloženje vsega prebivalstva v teh občinah proti uveljavljanju starih fašistično-rasističnih zakonov je prvotno prišlo do izraza tudi v načrtovani skupni akciji županov vseh teh občin, da se obvesti svetovna javnost o najnovejših provokacijah proti slovenskemu življu na Tržaškem ozemlju.

Ko bi pa moralo priti do izvedbe skupne akcije, sta se ji izdajalsko izneverila župana občine Dolina in Milje, oba kominformista, pod prozorno prevezo, da nočeta sodelovati s „titoisti“. V skupni akciji so se znašli le slovenski župani občin Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor ter zahtevali v brzojavkah Edenu in Achesonu, naj vladi ZDA in Velike Britanije dasta generalu Wintertonu potrebna navodila, da končno odpravi fašistično-nacistično zakonodajo in spoštuje načela narodne enakopravnosti v skladu z italijansko mirovno pogodbo.

Da so kominformisti s svojim razbijanjem dejansko vzpodbudili tržaške iredentiste in generala Wintertona k vse nesramnejšim ukrepom ne le proti Slovincem, ampak hkrati tudi proti vsem demokratičnim množicam omenjenih občin, ne glede na njihovo narodnost, je pokazal nadaljnji razvoj dogodkov.

Čim so kominformisti porušili enotnost, ki je združila vse politične skupine v slovenskih občinah cone „A“ Tržaškega ozemlja glede zahteve gen. Wintertona po odstranitvi dvojezičnih napisov, je Zavezniška vojaška uprava izdala ukaz, da se table odstranijo.

Odstranitev dvojezičnih napisov v Štivanu, Devinu, Sesljanu in Nabrežini, ki so jo izvršili agenti civilne policije, je imela videz nekakšne vojaške operacije. Ednajst skupin policistov, vsaka po pet ali šest oseb, ki so dobile na razpolago poltovorni avtomobil in nekaj lestev, je istočasno prišlo pred hiše, na katerih so bile table odstranjene in sedaj na razpolago Zavezniške vojaške uprave.

Vest o odstranitvi dvojezičnih napisov se je bliskovito raznesla in jo je slovensko prebivalstvo ogorčeno komentiralo, posebno še zaradi

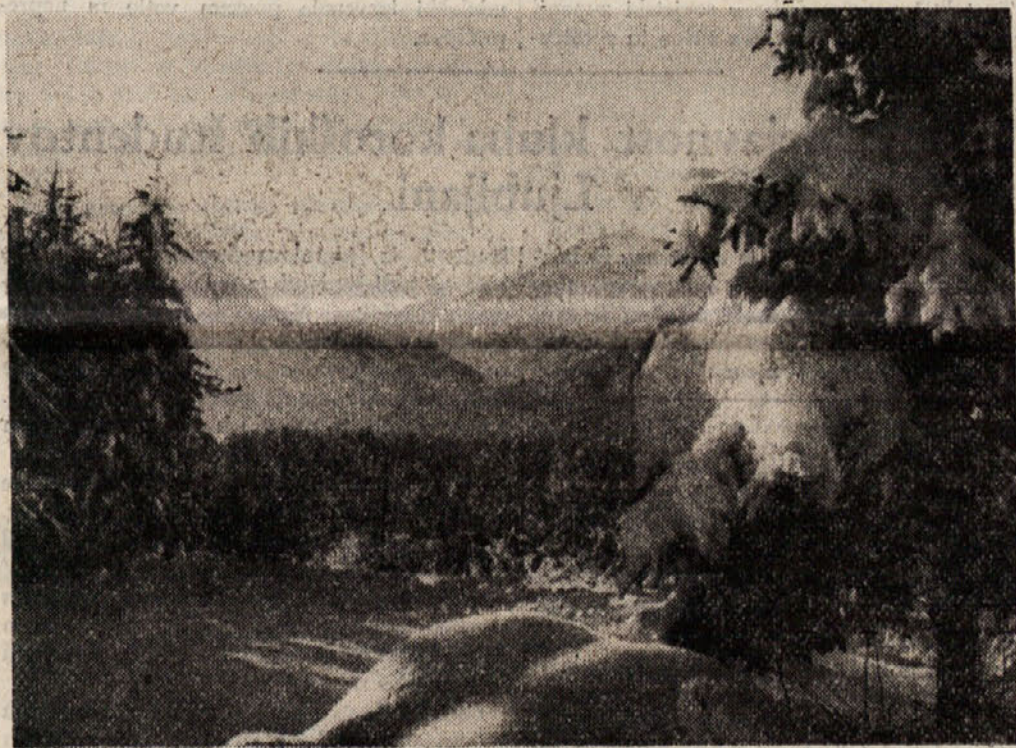
načina, s katerim so bile table snete. Ta način prav gotovo ne dela časti Zavezniški vojaški upravi, saj spominja na akcije, ki so jih izvajali v vojnem času, dokazuje pa, da se oblasti zavedajo krivice, ki so jo s tem dejanjem povzročili domačemu prebivalstvu.

V protestni resoluciji upravnega odbora devinsko-nabrežinske občine Zavezniški vojaški upravi na Trstu je med drugim rečeno, da ta nedemokratični in nasilni ukrep ZVU krši naravno pravo slovenskega življa in nasprotuje temeljnim človečanskim pravicam, ki so zajamčene v listini Združenih narodov. V protestu je poudarjeno, da omenjeni ukrep nasprotuje duhu in besedilu mirovne pogodbe z Italijo ter na podlagi fašistično-rasističnih zakono-

nov razpihuje nacionalno mržnjo med tukaj živečimi narodi.

Prebivalci devinsko-nabrežinske občine so izrazili svoje ogorčenje zaradi odstranitve dvojezičnih napisov v Štivanu, Sesljanu, Devinu in Nabrežini z enurno splošno stavko, ki je zajela vse sektorje dela, Kamnoseki in delavci v nabrežinskih kampolomih so z delom prenehali, medtem ko so trgovci, gostilničarji in obrtniki zaprli svoje lokale.

Pod gesli: „Proti uveljavljanju fašističnih zakonov“, „Za slovenska imena naših vasi“, „Za narodno enakopravnost“ je bilo predvčerajšnjem v nedeljo 21. decembra v Nabrežini veliko zborovanje, katerega se je udeležilo veliko število Slovencev.

Prijetne praznike vsem sotrudnikom, čitateljem in prijateljem želi Slovenski vestnik - uredništvo in uprava

Volitve terjajo hitro odločitev

Demokratična fronta delovnega ljudstva je, kakor smo že poročali, poslala dne 9. t. m. Narodnemu svetu koroških Slovencev naslednje pismo:

V prilogi Vam pošiljamo v vednost besedilo proglasa, ki ga je sklenil Izvršni odbor Demokratične fronte delovnega ljudstva na svoji zadnji seji v nedeljo, dne 7. t. m., in ga naslovil na vse koroške Slovence. Smatramo, da je vsebina tega proglasa sprejemljiva za vsakega zavednega koroškega Slovenca kot osnova za skupen nastop pri februarjskih volitvah.

V skladu s tem proglasom Vam Izvršni odbor DF DL predlaga nadalje kot ustrezajoče ime za tako volilno skupnost: „Lista slovenske skupnosti“, kot po našem mnenju za vse koroške Slovence sprejemljiva kandidata pa predlaga 1. Janka Ogrisa iz Bilčova, ki so mu vsi slovenski kmetje že pri kmečkoborskih volitvah izkazali svoje zaupanje in 2. Florijana Lapuša iz Podsibje vesi, ki kot dolgoleten slovenski gospodarstvenik in združnik prav tako uživa velik ugled pri vseh zavednih ljudeh širom naše zemlje.

Izvršni odbor DF DL pričakuje, da se bo tudi Narodni svet strinjal s proglasom in navedenimi predlogi. Zaradi nujnosti urejevanja

potrebnih zakonitih formalnosti računa Izvršni odbor DF DL z Vašim odgovorom vsaj do 15. decembra t. l.

Na vsebino tega pisma Narodni svet še ni odgovoril. Kakor pa je slišati, se nekateri funkcionarji v Narodnem svetu, ki so najozje povezani z belo gardo, z ÖVP in nemško-šovinističnim protislovenskim ordinariatom krčevito trudijo, da bi preprečili predlagano „slovensko skupnost“ ter iz strankarskih in svetovnonazornih razlogov odklanjajo tudi predlagana kandidata.

Na drugi strani pa je v Narodnem svetu skupina treznih ljudi predvsem iz naših vasi, ki odločno zahtevajo enotnost v zavesti, da bomo koroški Slovenci ostali živa veja slovenskega naroda le v najtesnejši kulturni povezanosti in naslonitvi na pomoč narodne celote. Upamo, da bo znala ta skupina izločiti vpliv ljudi, ki poskušajo razdvajati in odtujevati naše ljudstva od matičnega naroda v Sloveniji in ščuvajo po navodilih bele garde, kominforme in koroških narodnih nestrpnih proti novi Jugoslaviji.

Volitve so blizu in terjajo od slehernega zavednega Slovenca jasno in hitro odločitev. Vsako zavlačevanje je proti enotnosti!

ZA ENOTNOST
proti nakanam šovinistov

Uredba o dvojezičnih šolah je nekaterim, ki se ne morejo ali pa tudi nočejo otresti duha narodne nestrpnosti, še vedno kamen spotike. Zlasti ti ljudje še niso izumrli v nekaterih mestecih in trgih velikovškega okraja. To so predvsem ljudje, ki so se že nekoč pajdašili in se sedaj spet bratijo z razvpitim šovinistom in Hitlerjevimi milencem na Miklavčevem. Kjer koli se na tem ozemlju kuha kakšna zarota proti tem borim, z zakonom predpisanim uricam slovenskega pouka v ljudskih in glavnih šolah, skoro ni izjeme, da ne bi bil v ospredju ali v ozadju bivši SA-Standartenführer.

Pred kratkim je zasedal velikovski občinski svet. Ko so govorili o pomanjkanju šolskih prostorov, je prišlo s strani nekaterih šovinističnih občinskih odbornikov do ostrih izpadov proti pouku slovenščine na dvojezičnih šolah. Posebno žolčno so se ti nestrpni elementi razburjali nad onimi učitelji, ki v redu izpolnjujejo predpise zakona glede dvojezičnega pouka. Najbolj glasno so seve rogovili VdU-jevski odborniki, v isti rog pa so trobili tudi nekateri ÖVP-jevci. Ravnatelj Wit in župan Hosp sta sicer, ugovarjala šovinističnim razgrajčem in branila učitelje, ki se drže zakonitih predpisov, navsezadnje pa je prišlo do čudnega soglasja in enotnega sklepa, da gre delegacija k deželni vladi z zahtevo, naj se v Velikovecu odpravi pouk slovenščine.

Enotnost in vzajemnost je vsekakor zelo lepa reč, če koristi ljudskim potrebam, če slovi na temeljih prizadevanja za utrditev demokratične zakonitosti, za enakopravnost in pomirjenje v deželi. Toda enotnost, ki se je tokrat pokazala v velikovškem občinskem svetu, je vsemu temu prav nasprotna. Takšne enotnosti more biti iskreno vesel le tisti krog nepopoljšljivih nestrpnih, ki se zbirajo okrog Steinacherja in ki že kar glasno kujejo naklepe, kako bi mogli po volitvah prav njega posaditi za komandanta v deželno vlado.

Tudi zasedanje deželnega zbora minuli teden je nudilo priložnost za gonjo proti dvojezičnim šolam. Glasnik te gonje v deželnem zboru je bil VdU-jevski poslanec dr. Skrienzi, ki se je tudi pri vsej ostali razpravi o deželnem proračunu zadržal skrajno destruktivno.

Na VdU-jevke izpade proti dvojezičnemu šolstvu je odgovoril deželni glavar Wedenig z izrecnim poudarkom, da je to vprašanje preveč resno, da bi moglo biti predmet medstrankarskih preprirov. Hkrati pa je deželni glavar z ugotovitvijo, da je za sprejemanje zakonov pristojen deželni zbor ne pa gostilniška omizja, zavrnil in primerno ožigosal one velikovške šoviniste, ki so pod videzom nekakih „za-stopnikov staršev“ zagrozili celo s šolskim štrajkom, da bi izsilili ukinitve zakonito predpisanega slovenskega pouka.

Šovinizem je na Koroškem zelo tdoživa stvar in bodo potrebni še veliki napori vseh iskrenih demokratov, da njegovim nositeljem in zagovornikom grebeni ne bodo spet porastli. Dvojezično šolstvo je le eno izmed področij, kjer bi radi uveljavili svoja nedemokratična stremjenja in povzročili nova trenja med prebivalstvom.

Taka stremjenja šovinistov Steinacherjevega in Skrienzijevega kova so v prvi vrsti naperjena proti našemu ljudstvu in njegovim pravičnim težujam do enakopravnega narodnostnega, kulturnega in gospodarskega življenja. Prav zato je Demokratična fronta v svojem „Proglasu o osnovah za enoten nastop vseh zavednih Slovencev pri bodočih volitvah“ pozvala vse zavedne Slovence, da se zastavijo za to, da bo naše ljudstvo enotno in odločno spregovorilo za svoje pravice. Proglas Demokratične fronte je naletel povsod po na-

Nemški socialisti zahtevajo nove volitve

Predsednik socialdemokratske stranke Erich Ollenhauer je zahteval na nedavni tiskovni konferenci, naj čim prej razpustijo zvezni parlament ter razpišejo zanj nove volitve in naj se to zgodi še pred tretjo razpravo o pogodbah med zavezniki in Zapadno Nemčijo.

Pri dveh razpravah so bile, kakor znano, te pogodbe sprejete od večine parlamenta, čeprav nemško upravno sodišče še ni odločilo, ali naj bodo mednarodne pogodbe sprejete z navadno ali pa z dvetretjinsko večino.

V zvezi s svojo zahtevo novih volitev je Ollenhauer povedal, da bo njegova stranka nasprotovala sprejetju mednarodnih pogodb tudi v primeru, če bi državni kancler dosegel sporazum z upravnim sodiščem.

London. — Britansko zunanje ministrstvo sporoča, da je Velika Britanija sklenila zapreti svoj generalni konzulat v Tiencinu. Konzulat v Šanghaju bo sedaj poleg konzularnega oddelka veleposlaništva v Pekingu edino britansko konzularno predstavništvo na Kitajskem.

TRGOVINA SAMONIG BELJAK

želi svojim spoštovanim odjemalcem

vesele božične praznike in srečno leto 1953

ših krajih na vsesplošno odobravanje, sleherni zavedni in pošteni Slovenec se strinja z nakazanimi osnovnimi pogledi, ki morajo mimo vseh razlik v mišljenju združiti vse zavedne volivce v takšno strnjeno skupnost, ki bo z enotnim nastopom podkrepila pravične težnje in življenjsko voljo našega ljudstva.

Vodstvo Narodnega sveta do proglasa še ni zavzelo svojega stališča. Iz pisanja njegovega glasila Tečnika-Kronike, kjer očitno prevladuje vpliv belogardističnih emigrantov, pa se da razbrati, da so tam na delu ljudje, ki bi za vsako ceno radi preprečili takšno enotnost, ki bi bila našemu ljudstvu v korist in po možnosti ponovili to, kar se je zgodilo neposredno po kmečko-zborskih volitvah, ko so zabarantali volilno skupnost slovenskih kmetov v korist prav tisti šovinistični ÖVP-jevski gospodi, ki interese našega ljudstva najbolj ogroža. Dolžnost in skrb slehernega zavednega Slovenca bo morala biti, da se to pri februarjskih volitvah ne bo moglo ponoviti. Jamstvo za to pa nudijo temeljne osnove in predlogi, ki jih je na vso slovensko javnost naslovila Demokratska fronta.

Uspešno delo avstrijsko-jugoslovanske komisije pri Mariboru

Na zadnjem zasedanju deželnega zbora je deželni glavar Wedenig poročal, da se je v ponedeljek minulega tedna sestel z avstrijsko-jugoslovansko komisijo, ki v Pohorskem dvoru pri Mariboru obravnava in rešuje vprašanja dvolastniške posesti. Deželni glavar je povedal, da je komisija željam Koroške ustregla do 98 odstotkov — torej skoro v celoti —, ter poudaril, da bo dosežena ureditev zboljšala gospodarski položaj prizadetih posestnikov, hkrati pa doprinesla k nadaljnji utrditvi miru med narodi.

Iz poročila Jugopresa o podrobnem delu komisije je razvidno, da je bilo v času od 3. novembra, ko se je komisija sešla, pa do 5. decembra skupno 27 sej, na katerih so obravnavali 350 predlogov dvolastnikov. Komisija je takoj povoljno rešila 148 predlogov, 95 jih je zavrnila, doslej neresena pa sta še ostala 102 slučaja. Doslej komisija še nobenega slučaja

ni odložila za reševanje po diplomatski poti. Predlogi, ki jih je komisija že dokončno ugodno rešila, se nanašajo na zemljiško posest, ki obsega skupno 874,8 hektarjev površine, do čim znaša zemljiška posest, glede katere je komisija že dokončno odločila odklonilno, skupno 584,2 hektarjev.

Casopisi poročajo, da je komisija čez praznike in Novo leto prekinila z delom, vendar pa splošno pričakujejo, da bo opravila svojo nalogo, ki ji jo je naložil gleichenberški sporazum, do konca januarja prihodnjega leta.

Gorica. — Na listi Demokratske fronte Slovencev v Italiji sta bila v goriški občinski svet izvoljena prva dva kandidata Bogomil Paulin in Darko Suligoj. Bogomil Paulin je bil občinski svetovalec že v prejšnjem občinskem svetu in je vestno opravljal svojo dolžnost

PO ŠIRNEM SVETU

Helsinki. — V Helsinkih je bilo ustanovljeno društvo Finska-Jugoslavija. Na ustanovni skupščini je bilo veliko število uglednih osebnosti političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Finske, pa tudi jugoslovanski poslanik na Finskem Zdravkovski. Smoter tega društva je krepiti kulturne, športne in druge stike med obema državama.

Jeruzalem. — Po več mesecev trajajočih pogajanjih je bil dosežen sporazum med predsednikom izraelske vlade Davidom Ben Gurionom in zastopniki cionistične stranke, ki so privolili na vstop v njegovo vlado.

Rejkjavik. — Zaradi stavke v pristanišču Rejkjavik, glavnem mestu Islandije, že štiri tedne ne nakladajo in ne razkladajo ladij. Ukinjene so vse mednarodne letalske proge čez Islandijo. V stavki je 49 sindikalnih organizacij. To je doslej največja stavka v zgodovini Islanda.

New Delhi. — Predsednik burmanske vlade Maung Nu je izročil jugoslovanskemu veleposlaniku dr. Vilfanu ob njegovem poslovilnem obisku v Rangonu za maršala Tita knjigo „Pripravljalno poročilo o gospodarskem in tehničnem pregledu Burme za burmanski ekonomski svet“. V posvetilo je predsednik burmanske vlade napisal: „Velikemu heroju Titu z občudovanjem — Maung Nu.“

Hongkong. — Malajska delavska stranka je poslala sovjetskemu veleposlanstvu v Bangkoku brzojavko, v kateri zahteva, da sovjetska vlada sprejme indijsko resolucijo za rešitev korejskega vprašanja. „Malajski delavci podpirajo indijsko resolucijo, ker je korist miru“, je dejal zastopnik stranke.

Oslo. — Predsednik norveške vlade Torp je izjavil, da Norveška ne bo zmanjšala svojega obrambnega programa. V izjavi, ki jo je dal za časopis „Morgenblatt“, je Torp dejal, da ne bo predlagal zmanjšanja obrambnega programa. Norveška je po njegovih besedah v primeri z drugimi državami zaostala v izpolnjevanju obrambnih nalog.

New York. — Ameriški minister za pomorstvo Denis Kimball je izjavil, da bodo ZDA kmalu imele letalonosilko na atomski pogon. Podmornica na atomski pogon bo v kratkem izdelana. Na neki pomorski slovesnosti je Kimball izjavil, da bi morale imeti ZDA najmanj 10 velenosilk letal.

Rim. — Kakor piše „Il Tempo“, je v San Severu v italijanski pokrajini Foggia pred kratkim izstopilo iz KP Italije 400 članov kmetov. Izstopili so iz KP in iz njene sindikalne organizacije.

Nove uradne cene za meso

Deželna tiskovna služba javlja, da je deželna vlada določila nove uradne cene za meso in stane po novih določbah goveje meso prve kvalitete 18 do 24 šilingov, druge kvalitete 14 do 20 šilingov za kilogram. Cene mesa so znižali za okoli 5 šilingov.

Vesti iz Jugoslavije

Delavska univerza v Sarajevu

Znanstvena in strokovna društva v Bosni in Hercegovini pripravljajo program za prvo delavsko univerzo, ki jo bodo odprli v Sarajevu v začetku januarja. Program bo obsegal politično, gospodarsko, zdravstveno, komunalno in splošno izobrazbo. Pedagogi menijo, da bo delavska univerza mnogo pripomogla, da se bodo delavci usposobili za upravljanje podjetij in za sodelovanje v svetih proizvodjalcev. V začetku bo univerza namenjena predvsem kvalificiranim delavcem. Pouk bo trajal približno pol leta.

Industrijska proizvodnja narasla

Po podatkih Zveznega urada za statistiko in evidenco, objavljenih v decembrski številki „Indeksa“, je bilo doseženo oktobra v jugoslovanski državi znatno zvišanje industrijske proizvodnje. Splošni indeks znaša 113, kar je približno 11 % več, kot je znašala industrijska proizvodnja lani v oktobru. Najvišjo raven industrijske proizvodnje v tem letu je dosegla Hrvatska z indeksom 118, sledi ji Srbija z indeksom 115 in Slovenija z indeksom 111.

Zimski festival v Opatiji

Pred novim letom se bo v Opatiji začel tradicionalni kulturni festival, na katerem bodo sodelovala kulturno-umetniška društva in orkester ter solisti reške opere. Za zimski festival v Opatiji je veliko zanimanje tudi v Avstriji in Zapadni Nemčiji. V Opatiji pričakujejo iz teh držav 700 izletnikov.

400 let stare freske

V cerkvi sv. Brčka v vasi Kalniku ob vznožju istoimenskega hriba so strokovnjaki Konservatorskega zavoda iz Zagreba odkrili pod ometom freske iz časov okrog leta 1510. Zanimivo je, da prikazujejo freske razen cerkvenih motivov tudi podobne kalniških fevdalcev in takratnih narodnih nošah.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek. Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 16-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. Tiska: Kärntner Druck- und Verlagsgesellschaft m. b. H., Klagenfurt. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt, 2, Postschließfach 17.

Votla in neprepričljiva „mirovna manifestacija“

Zadnje dni je zasedal na Dunaju svetovni kongres miru. Ta parada sil sovjetske mirovne ofenzive se v bistvu prav nič ne razlikuje od komedije, ki so jo Rusi ob velikih materialnih stroških priredili oktobra letos v Pekingju. Tudi delovni program kongresa ni prinesel nobene novosti v primerjavi z dosedanjimi mirovnimi kongresi. Razpravljali so, kako končati sovražnosti na Koreji in hladno vojno sploh, ter o priznanju dejanske neodvisnosti malim državam, kakor da bi organizatorji pozabili, da prav oni onemogočajo podpis mirovne pogodbe z deželo, v katero brez njenega pristanka in proti njeni volji vabijo pristaše in pobornike svojih mirovnih teorij.

Organizatorji te mirovne konference so izbrali še vedno po svojih osvoboditeljskih zasedenih avstrijsko prestolnico za pozornico te komedije, predvsem zato, da bi dali poudarka najnovejši tezi, namreč, da je mir v nevarnosti predvsem na Zapadu. V svoji režiji so upoštevali — saj so morali — najnovejša genialna odkritja modrega Stalina, namreč da svetu ne grozi nevarnost zaradi morebitnega spopada med „socialističnimi“ in kapitalističnimi silami, temveč da bo človeštvo pahnjeno v novo krvoprelitje zaradi nasprotij v kapitalističnem taboru samem. Kominformovska propaganda je že dalj časa hrupno razglašala, češ, Dunajski kongres ni samo stvar prijateljev „miroljubne“ SZ in držav ljudske demokracije, temveč v prvi vrsti stvar vseh onih na Zapadu, ki jim ni do vojne. Zato na listi povablencev ne najdemo samo izbranih pobornikov za sovjetski mir, temveč tudi najrazličnejše predstavnike meščanskih strank — od socialdemokratov in liberalcev do katolikov in konservativcev, predstavnike številnih stanovskih združenj in celo zastopnike najrazličnejših cerkva. Režiserji dunajske prireditve so do podrobnosti upoštevali navodilo organa kominforma „Za trajen mir in ljudsko demokracijo“, ki je že 13. junija zapisal, naj se posamezne kominformistične partije na Zapadu otresejo takega bremena, kot je na primer ideološka brezkompromisnost. Od tega datuma naprej velja za vse informbirojevske partije razodetje: zbirati okoli sebe vse „patriotične“ sile, ne glede na socialno in ideološko pripadnost in ustvariti „trdno fronto miru“. Saj je tudi „Avstrijska ljudska opozicija“ poskus take pester tvorbe.

Računi moskovskih modrijanov so zelo preprosti. Ko so uvideli, da so si s svojim nepopustljivim stališčem nakopali več škode kot koristi — Koreja in pospešena oborožitev Zapada sta jim bila dobra lekcija — so bili primorani zavreči taktiko, ki se ni obnesla in se

Židje se boje nadaljnega terorja v sovjetskem bloku

Funkcionar svetovnega židovskega kongresa dr. Maurice Perlzweig je izjavil, da živi tri milijone Židov v kominformskih deželah pod terorjem. Dejal je, da sovjetski sistem, ki se tako baha s svojimi zakoni proti rasizmu, sploh še ni rešil problema antisemitizma. Dr. Perlzweig, ki je prav tako pravni svetnik Ekonomsko-socialnega sveta OZN, trdi, da žive Židi v deželah sovjetskega bloka v vzdušju čedalje večjega sumničenja in strahu pred novimi diskriminatorскими ukrepi. Izrazil je prepričanje, da po nedavnem praškem procesu pričakovati podobne procese tudi na Poljskem, Madžarskem in v Romuniji.

oprijeti nove. Nepričakovane spremembe v sovjetski diplomatski službi, glasovi o Stalinovem predlogu za sestanek s Churchillom ter okrepljena informbirojevska propaganda za konferenco štirih, na kateri naj bi rešili vsa sporna vprašanja — seveda izven Organizacije združenih narodov — in si tako laže razdelili svet na vplivna področja — vse to še ne dokazuje, da so se spremenili tudi njihovi cilji s taktiko sovjetske unanje politike, katere vsa dejavnost je usmerjena trenutno na ustvarjanje razdora na Zahodu.

Te taktične spremembe v sovjetski zunanji politiki so dale varljiv videz širine in sprošče-

nosti tudi prireditvi na Dunaju, ob bučni spremljavi vsega informbirojevskega propagandnega aparata. Toda, kar je trenutno sovjetska spravljalost samo posledica hudega poraza, ki ga je doživela neprikrita napadalna politika Kremlja, je toliko bolj upravičeno nezaupanje, s katerim gleda svetovna javnost na dunajski kongres, kajti sovjeti niso doslej niti z enim samim dejanjem dokazali, da so s taktiko spremenili tudi cilje svoje zunanje politike. Tako je dunajska „mirovna manifestacija“ kljub skrbni pripravi in izredno pestri udeležbi izvenela povsem votlo in neprepričljivo.

Živahna dejavnost kluba koroških študentov v Ljubljani

Na ljubljanski univerzi je društveno življenje zelo razgibano. V okviru Zveze študentov so ustanovili skoraj na vsaki fakulteti še svoj klub. Tudi študenti s Koroške so si letos marca ustanovili svoj klub. V njem niso včlanjeni le

študenti iz jugoslovanskega dela Koroške marveč tudi študenti iz naših krajev, ki studirajo v Ljubljani. Namen in glavni cilj kluba koroških študentov je v prizadevanju za medsebojno spoznavanje in zblizevanje koroške študentske mladine ne glede na državne meje. Kakor znano, je priredil klub letos v Ravnah dobro uspeli „Teden koroških študentov.“

Klub koroških študentov v Ljubljani se je v letošnjem študijskem letu lotil novih nalog. Pevski zbor, ki je obstojal že prej, se je povečal in šteje že nad štirideset pevcev in pevk. V klubu so ustanovili tudi igralsko in folklorno skupino. Ker je med člani tudi več vnetih in dobrih šahistov, so sklenili, da bodo ustanovili še šahovsko sekcijo.

Glede udeleževanja v prihodnjih poletnih počitnicah že sedaj delajo načrte. Kot glavno prireditev bo klub organiziral drugi „Teden koroških študentov“. Člani kluba pa nameravajo prirediti tudi taborenje in izlet po Koroški, da bi še bolje spoznali svojo domovino. Ob tej priložnosti bodo zbirali narodopisni in zgodovinski material iz dobe NOB, pevski zbor in folklorna skupina pa bosta nastopala s koroškimi pesmimi in ljudskimi plesi.

Najmlajša letalka na svetu

V Ameriki, kjer je tehnika dosegla največji razvoj, je tudi letalstvo v največjem razmahu. Ni čudno torej, da živi v Ameriki tudi najmlajša letalka na svetu. Imenuje se Bety Bennett, ki pa ni samo dobra letalka, ampak tudi pridna učenka.

Prvič se je mala Bety vozila v letalu s svojim očetom, ko ji je bilo komaj šest mesecev; s šestim letom pa se je že toliko naučila pilotirati v očetovi šoli, da je dobila pričevalo in oceno dobrega pilota.

Dozdaj je napravila že več poletov na Kubi, ker zakonski predpisi v Severni Ameriki prepovedujejo samostojno letenje pilotom, ki nimajo 16 let.

Največja ameriška vojna letala

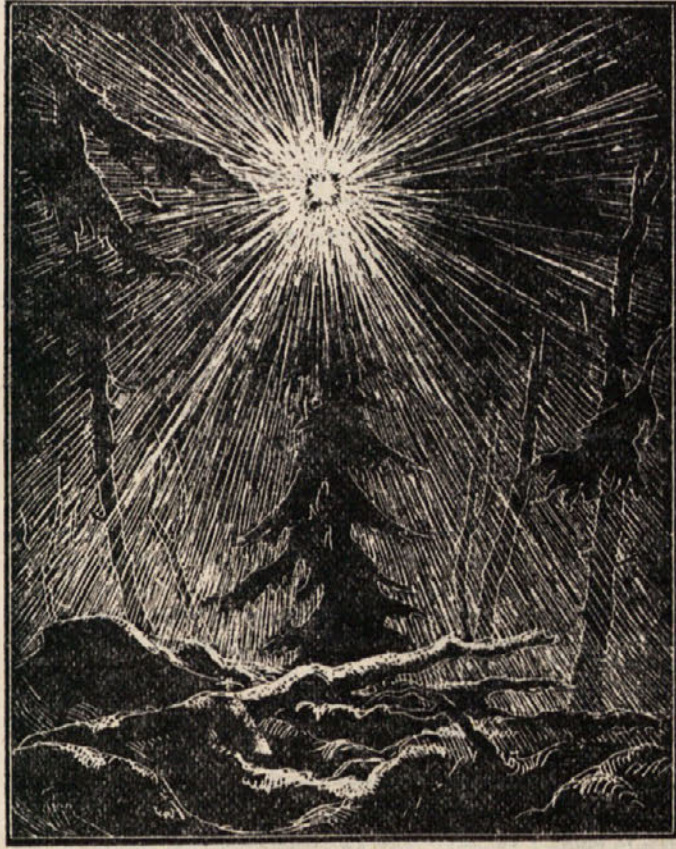
Največje izkušnje v gradnji orjaških transportnih letal imajo Američani. Za gradnjo tako velikih letal je dal pobudo ameriški generalštab; služila naj bi predvsem za vojaške transporte, s posebno dodatno opremo pa tudi kot bombniki. Tako je v ameriškem vojnem letalstvu uvedeno letalo B-36, ki nosi s seboj samo 95 ton prvovrstnega goriva, poleg tega pa na krajše razdalje do 33 ton bomb. Drugi, malo manjši orjak, je tudi Američan, Douglas-C-124, ki nosi tovor, težak 22,5 tone ali 200 vojakov v polni bojni opremi. Nekatera letala tega tipa so izdelana tako, da morejo prenašati tudi tanke, težke avtomobile in topove.

OPOZORILO

Današnja številka obsega 16 strani. Prihodnja številka „Slovenskega vestnika“ bo izšla na Silvestrovo.

Če želi še kdo izraziti v „Slovenskem vestniku“ novoletna voščila, naj pošlje naročilo do 27. decembra upravi lista.

Božidar Jakac

Kafuh:

Nocoj

Nocoj bi o zvezdah
in luni zapel,
o poljih in temnih
obrisih gozdov,
o belih topolih
in pesmi otrok,
o dobrih ljudeh
in o čudnih poteh,
čudnih in lepih,
v bodočnost vodečih.

Patrulja žandarjev
odšla je v tem času
trdo skozi noč,
in njih bajoneti
so pesem na tisoče koscev razklali.

JANKO BARLE:

Svetonočni sen o tujini

Sneg naletuje, beli sneg. Cesta se vije čez goro. Telegrafske žice in pa dreves na obeh straneh ceste se drži ivje. To ivje mi je tako všeč in podaja zimskemu dnevu čarobno lepoto. In sedaj še sneg naletuje. Naj le, kaj bi bili božični prazniki brez snega!

Dobro jo mahamo in če je tudi zima, nam so lica rdeča kakor božična jabolka, a glava se je celo malo spotila. Majhni smo še, najstarejši ima komaj štirinajst let, pa vendar smo jo mahnilo na počitnice peš, četudi je daleč čez goro. Voza nam domači ne morejo poslati, sami ga tudi ne moremo plačati, in kaj bi bili božični prazniki, če bi bili v rojstni hiši? Torej na pot!

Z vsakim korakom smo bliže domu. Pač bomo morali še mnogokrat prestaviti noge po sneženi cesti, doma pa le bomo, če preje ne, tedaj, ko pače na zemljo prvi mrak.

Pozdravljajo nas vedno bolj znani kraji, srce hitreje utriplje in daje novih moči utrujenim udom. Še nekoliko, pa smo v rojstni vasi!

Zmračilo se je. Majhna okna kmetijskih hiš se danes bolj svetijo ko navadno; vidim zlate orehe in srebrne lešnike, kako vise na okrašenem stropu; vidim vesele, zadovoljne obraze okrog ogromne javorove mize. A hitim naprej do domače hiše.

Vežna vrata so odprta, kakor da nekoga pričakujejo. Odprem počasi in stopim v mravno vežo. Oj, prav nič se ne bojim! Hitim dalje, potrkam na vrata. Veseli glasovi se začujejo v sobi, nastane nemir, začujem večkrat svoje ime, vrata se odpro in evo me med mojimi dragimi! Prav nič nisem truden, prav nič nisem lačen, vesel sem, srečen.

Evo tam v kotu jaslice! Jaz jih sicer nisem delal kakor nekdanj, a prav take so, kakršne so bile preje. Čez nekaj časa pozvončka srebrni zvonček, vrata se odpro, in evo v drugi sobi sijajno razsvetljenega božičnega drevesca, a pod njim darovi, mnogoštevilni darovi. Aha, vidim že tudi svoje ime!

To je veselih vzklikov, to srečnega veselja, to pripovedovanja na ta večer, kateri je najlepši v celem letu. Kako hitro pač poteka čas v oni sreči! Jej, jej, saj je že celo zvon oglašil, treba se bo pripraviti za polnočnico!

Zbudim se. Zopet ležim v svoji polmračni sobi, sam samcat; zbežale so od mene one lepe sanje moje mladosti. Le zvon se slovesno

glasi v tihi, mirni božični noči, njegov glas sega v vsako srce, in čujem ga tudi jaz in tako rad ga čujem. Kakor da mi prinaša v srce mnogo tolažbe, kakor da mi njegov glas osvežuje in ponavlja moje sanje in me prenaša v duhu k mojim dragim. In nič več nisem tako osamljen in otožen v oni lepi božični noči!

Gojko:

Tiha noč

Nocoj se sklonilo nebo
Do zemlje je v vroči ljubavi,
Sladak ji prinaša pozdrav:
„Mir dobrim ljudem po nižavi!“

Čuj! — Meči, ostroge zvone —
Na boj se vrstijo krvavi —
Z neba se spevi lijo:
„Mir dobrim ljudem po nižavi!“

Ne čujete dobri ljudje,
Kaj klic iz višine vam pravi?
Ne umete ptujih glasov:
„Mir dobrim ljudem po nižavi!“

In mir je in pokoj povsod —
Mrličli leže po planjavi —
Vse tiho — le z neba zvoni:
„Mir dobrim ljudem po nižavi!“

kvišku. Obraz v trgovini tudi. Suh, dolg, bled obraz je strmel v plinovo lučko na kandelabru.

*

Mlad par je hitel mimo. Zadišalo je po parfumu. Po finem tobaku. On tip — česa? Izrezan iz najnovejše modne revije. Ona? Kos mesa. Pol metra blaga. Ostalo kozuhovina.

— To je svet! se je zavrtelo v Gorjančevih možganih.

— In mi? Mi smo jih naredili. Ne mi. Oni za fronto! je gledal predse. Topo. Stekleno.

Gorelo je v njem, pa je bil mrzel. Tiščal je pesti in čutil kri, pa je gledal v zamrznjena tla.

*

Temno nabrežje. Zapuščeno. Samotni kostanji pred samotnimi hišami.

Iz nizke hiše z medlo obločnico nad vrati je stopil na sveže zasneženo cesto samotni mož.

Stal je pred hišo v nezapeti sukni. Golglavl Razkuštran.

Iz zaprte veže za njim pritajeni zvoki jazzbanda. Vpitje. Smeh. Smeh. Razposajena popevka. Cvileči ženski glasovi.

Samotni mož je stopil bliže k bregu. Pod kostanj.

Pri kraju, prav ob robu, podprta s koli, je stala baraka. Spodaj v razpoki ledene skorje je šumljala voda.

Samotni mož ni videl barake. Ni slišal vode. Temno je bilo okrog njega in v njem.
— Tako sam? In nocoj?

Dnevničar Gorjanc se je vzravnal. Zdelo se mu je, da sliši ženski glas.

— In tako mrzal! se je naslonilo nanj.

Gorjanca je spreletelo.

— Pri meni je toplo, mu je zašepetalo v uho in se ga oklenilo.

Slišal je in razumel.

Ze se je bil napol obrnil, ko je posluhnil.
— Ura bije — novo leto — je govoriло poleg njega.

Gorjanc je napel uho.

— Mama, mene zebe!

Jokajoč otroški glas iz barake. Premražen, šibak. Zalosten. Pričakujoč.

Gorjančeva roka se je vzdignila.

— Clovek? se je prestrašilo poleg njega.

— Clovek! se je oglašilo v njem. Spodaj pod njim je pljusnilo.

— Mama! Mama!

Jokajoč glas iz barake je spremljal Gorjančeve korake v temo.

Silvestrov večer dnevničarja Gorjanca

Dnevničar Gorjanc je pogledal na uro.
— Pol sedmih?
Položil je akt v predal. Vznemirjen. Raztresen. — Pol sedmih?
Zaklenil je miznico. Iz navade. Nezavedno.
— Pol sedmih? je ponavljal. Glasno. Mehanično brez misli.
Vtaknil je ključ v hlačni žep. Roka sama je segla vanj.
In kakor vsak večer: ugasnil je luč, vzel sukno, klobuk — in ga ni bilo več v pisarni.

*

— Kam? ga je ustavil na cesti hrapav glas. Pogledal je proti kandelabru. Medla postava je zrla vanj. Globoke oči. Bleda, z rdečkastimi rožami garnirana lica.

Kam? ga je vpraševala nema postava.

— Kam? Kam? je odgovarjal nemo dnevničar Gorjanc in se premaknil.

Za ogrom se je ozrl. Previdno. Skoraj boječ. Kakor tat.

Ob kandelabru še vedno medla postava. In mrzel plinov plamenček nad njo.

*

Široka cesta. Sijajna razsvetljava. Razkošne trgovine. Bleščeči napisi. Moderna reklama. Bogata darila.

Dnevničar Gorjanc je tiščal roki v žepu. Tesno ob životu.

Kričeč napis mu je ustavil korak.

— Novoletna darila zastonj!

Buljil je v črke. Mavričasti vrtnec luči ga je potegnil na drugo stran ceste. In mavričaste so bile njegove misli.

— Kako bo vesela! Čudila se bo! In to? In to?

— Prosim, gospod? se je oglašilo za njim.

Dnevničar Gorjanc je slišal glas, pa ni razumel. Njegove oči so obstale na drobnem napisu v kotu razstavnega okna.

— Prosim, gospod!

In Gorjanc je čital.

— — Kdor kupi pri nas za 500 ...
Čital je znova. Počasi. Premišljeno.
— si lahko izbere med tu razstavljenimi darili ...

Gospod! Zapreti moram! Prosim!
Glas za Gorjančevim hrbtom je bil nestrpen.
— To je goljufija! Varanje poštenih ljudi!

Svin ...
Gorjančevo navdušenje za čistost in poštenost je oglušil nagel resk roloja, ki je zdrknil navzdol in zakril njegovim očem predmet pohujšanja.

*

Spomnil se je postave pod kandelabrom. In mrzle lučke nad njo.

V Srednjem kotu v Selah

Z vožnjo lesa daje zima našim gorskim kmetom težko delo, a tudi nekaj zaslužka

Foto: K. Prušnik

V temni zimski noči

FR. STERŽAJ:

Bilo je na sveti večer.

Prav po malem je naletaval sneg. Nežen in droban je bil kot ivje. Tal se ni prav prijel, ker je bil lahak in ga je veter razpihaval na vse strani. Le v zakotjih bodovljske grape se je oprjel, pa še tam ne posebno, skoro kot bi se bal, da ga veter ne odnese drugam.

V zadnjem kotu v grapi je imel svojo kočo Presetnikov Gropa. Že stara in okajena je bila. Letnica na vratih je kazala 1712. Tedaj je bila kočica postavljena, in ni čuda, da so bile stene razpokane in slabe.

Tisti večer je bil Gropa sam v koči, kakor navadno. Bil je mož bolj čokate postave, širokopleč, in njegovi lasje so bili kakor zunaj pašniki — tupatam belo, vmes pa grvina resja in trave.

Za ljudi Gropa ni maral. V samoti je zrasel in osamljen je ostal. Tudi ženiti se ni hotel. V samoti pa se človeku srce kaj rado zapre, in težko se dobijo oni skrivnostni ključki, ki bi ga zopet odprli... Včasih, ko je imel še očeta in mater, Gropa po dva dni ni bilo domov. S puško je lazil okoli po gozdech — ne mene se zato, ali sme ali ne. Onadva sta ga večkrat prijemala zaradi tega — pa je bil gluhi in slep za opomine. Je bil pač sin gora in zrasel v gozdech — kakor gabrova grča, nad katero se trudi lesar, da bi jo razbil, pa se ne da. Da je bil tak, sta mnogo zakrivila tudi starša, ki sta bila preveč popustljiva.

Bilo je torej na sveti večer. — Gropa je sedel za mizo in kadil iz kratkega vivčka. — Zunaj pa je nalahno naletaval sneg. Poltema je vladala v sobi. Prijetna toplota se je širila od starikave peči po izbi, lahna in omahljiva skoraj kot pomladanji vonj vijolic. Tobačni dim je polagoma plul po sobi. Tuintam so predrli tišino svetonočni zvonovi, semterja se je čulo šumenje potoka v grapi.

Nemo je sedel Gropa, vlekel iz vivčka in si v presledkih natočil sadje sadjevca. Pri tem pa so mu vstajale misli hitre kakor vetrec zunaj, ki je raznašal sneg — opojne in mamljive, kakor žganje, ki ga je pil. Pri srcu pa mu je prihajalo prijetno in toplo...

Ej dal to so bili časi, takrat, je še hodil po gorah na lov, ko je tako prosto in brez strahu stopal za sledovi bistrinogih srn... Kaj mu je bilo vse drugo mar? Nič! Drugi so se izgubljali po gostinlah ali so voglarili — nje-mu pa je bila puška vse — gostilna in dekle. — Gropa je bil divji lovec, strasten in odločen — in to mu je ugonobilo vse ono prijetno zadovoljno življenje in mu prineslo samo nemir in pekočo vest. Res, ravno nocoj dvajset let je bilo. — Kako že?

Gropa je iznova nabasal vivček, počasi in polagoma prižgal in parkrat krepko potegnil iz njega, kakor bi hotel odgnati težke misli, ki so se ga lotile.

Da, dal Ravno na nocojšnji večer je bilo. Doma so sedeli pri večerji vsi štirje, oče in mati in on ter sestra Mina. O svetem večeru so se pogovarjali. Trska v česniku je gorela v rahlih, tuintam pojemajočih plamenih, od velike zelene peči se je širila prijetna toplota po izbi, nad jasicami je brlela leščerba, pojemala in zopet zasvetlila — zunaj je nalahno padal sneg, vetrič ga je raznašal na okoli, v daljavi se je tuintam posvetila svetloba baklje in zopet ugasnila.

In tedaj je Gropa vstal izza mize, se prekrizal in molil.

„Ali greš še kam nocoj, Gropa?“ je vprašal oča.

„Grem, proti Stanišču po gozdu“ — je odgovoril sin in segel za prečnik po puški.

„Nocoj, Gropa?“

„Nocoj, saj bom jutri že pri maši v mestu.“

„Ne spodobí se, doma mi bodi, Gropa!“ je zagrmel oče in vstajal od mize. „Nocoj je sveti večer.“

„Kaj naj počnem?“

„Če drugega ne veš, pa spat pojdi! Na lov nocoj ne boš hodil!“

Nekam resne in težke besede so bile očeto-ve besede.

„Pa zakaj ne?“ je vprašal Gropa.

„Zato ne, ker jaz pravim in ker je nocoj sveti večer.“

„Naj bo kar hoče! Jaz grem!“ in Gropa je odšel — ne mene se za očetove besede.

Zunaj pa je začela burja pihati in raznašati sneg na vse strani. Gropa se ni zmenil ne za burjo, ne za sneg. Tiho in oprezno je stopal proti gozdu, sekiro na rami. Da, kdor bi ga tako srečal, bi bil mislil: to je zakasnel drvar, ki se vrača proti domu. V škornjih na desni je imel skrito cev — kopito pa pod kamižolo

na hrbtu. Previdno se je oziral naokoli in stopal dalje.

Suba, trhla vejica je počila pod njegovimi nogami. Obstal je in pazno gledal okrog sebe; njegove oči so skušale prodreti to tajinstveno gozdno tišino in naposled so obstale na dveh iskričah se točkah v deblu starikave, trohnele bukve.

Kakor dvoje žarečih in premikajočih se kroglic. —

Gropu so se naježili lasje. Prav čutil je, kako se mu je nalahno dvignil klobuk. Mraz mu je stopil po hrbtu in nekaj težkega mu je prišlo v noge. Skoraj se ni mogel ganiti. Prsti na roki so se krčevito oprijeli toporišča. Nekaj mu je reklo: „Sveti večer je, vrni se!“

Žareči točki sta se premaknili in izgubili. Nato zategnjen, čuden, tožen glas, ki se je trenutno razširil po gozdni tišini in zopet zamrl. Ognjeni točki sta se zopet pokazali.

„Hvala Bogu, saj je le sova“ — Gropa se je oddahnil in stopil naprej.

Sova je zafrfotala s perutnicami in zletela. Kako čudno se je razlegalo po gozdu! Skoro bi se bil Gropa iznova polotil strah. Pa premagal se je. Še nekaj korakov — in divji lovec je stal ob debelem bukovem štoru, pred njim pa se je raztezala mala, s snegom pokrita ravnica.

Previdno in počasi je potegnil puško, jo

sestavil ter nabasal. Potem je obrisal sneg iz bukovega štora in sedel nanj. Puško je naslonil čez kolena in čakal.

Tukaj mora priti danes na strel. Sledil in opažal je že več dni, pa nikdar ni mogel priti do strela. Za gotovo — saj je vzel doma praprtno vejico iz kresnega venca, in v njej je bilo seme...

Vse tiho v tej temni sveti noči, tako tiho kot v domači cerkvi. Zdaj je neki glas pretrgal tišino. Gropa se je zdrnil, napel petelina in čakal. Gledal je na vse strani, kje se pokaže izmed nizkega grmičja rogata glava in za njo divjačina. Varno in pazno je tiščal puško k sebi — in tedaj se je pokazala izmed nizkega grmičja rogata glava in za njo vitko, lepo zraslo srnjakovo truplo. Lep je bil zares. Gropu je vztrepotalo srce, kri mu je silila v glavo, nemiren je bil in razburjen. A samo nekaj hipov. Srnjak se je previdno oziral okoli. — Vse varno. In gotovih, počasnih korakov je prihajal vedno bliže brezskrbno — in za njim še eden, še dva...

Gropu se je zaigralo srce. Praprtno seme se je obneslo. To je prav naredil, da je bil šel na lov ravno danes in vzel s seboj to čudodelno seme... Še trideset korakov — še dvajset. — Nato pok — in še eden. Dve srni sta obležali v snegu. — In ravno ko je

Gropa vtaknil nov strel v cev — ga je nekdo prijel za ramo:

„Stoj, kdo si?“

Gropa se je prestrašil. Skoro bi mu bila puška padla iz rok. A hitro se je zvedel. Vrgel se je naprej z vso silo in nato v stran, stopil za bukev, vrgel puško na lice ter čakal.

„Ha, zlodej!“ je zaklel oni. Bil je gozdni varih in lovec. — Gropa ga je dobro poznal in celo prijatelja sta si bila. No tukaj, je dobro vedel, neha vse prijateljstvo. Dolžnost in služba sta pred prijateljstvom, in lovec bo tvegaj rajši življenje nego pustil njega, da bi ušel. Torej boj na življenje in smrt! In danes je sveti večer! — Ne, vda se pa ne, nikakor ne, naj velja kar hoče — čuvaj ga prijete ne sme... Ta sramota...

„Stoj, kdo si! Ustrelim!“ In res — tik mimo bukve je zletel lovčev strel. Nekaj zrn je celo odškropilo od debla — Gropa je stal nepremično.

„Zlodej — imej pamet in vdaj se tu!“ Prijatelj lovec se je bližal prostoru, kjer je stal Gropa, od strani in se varno posluževal debel v obrambo.

Gropa je uvidel, da mu ne bo mogel uiti. Ali on ali jaz! — Hipno mu je šinila misel. Toda — morilec, ubijalec? — In to celo na sveti večer. — „Lovre, tvoj prijatelj! — In vendar — če ga pustiš? — Ti si nesrečen, zasramovan, zaprt.“

Lovec je prihajal vedno bliže.

(Nadaljevanje na 7. strani)

France Kosmač:

POHODI

Božidar Jakac

STEFAN LEVKOS:

Ko je leto umiralo

Visok, strm holm se spenja iz tesne dolinice; vrh holma počiva vasica Smrečje.

Osamljeno je bilo Smrečje na Silvestrov večer, zapuščeno in zasneženo do slemen. Semtertja je strmelo izpod visoke strehe začudeno okno v noč — oziralo se je kakor globoko, črno oko po dolini, po holmih naokrog, po vasicah in po cerkvah na gričih.

Vsenaokrog je bilo tiho in mirno; — vse je bilo odeto z volnenomelko zimsko odejo.

Noč je bila jasna in svetla, da se je moral iz srca radovati samotnen popotnik, ki je romal po dolini bogve odkje in bogve kam. —

Visoke smreke so stražile nad vasico; zadnja hiša, ki je skoro samevala najvišje na holmu, se je stisnila pod široko vejevje smrek, kakor se stisne preplašena piška koklji pod krila. In veje, s snegom nadebelo obložene, so se sklonile nizko nad hišo, kakor bi jo hotele varovati bogve česa nevidnega, nepoznanega, neprijetnega. — Od časa do časa je zastokala veja, zaječala je kakor v nemirnem snu; z veje je zdrknila kepa snega, zakotalila se po strmi stregi in se izgubila na tleh v beli sneženi plasti; z njo se je razgubil preplašen jek v noč; samo za hip je motil tišino in se zopet hipoma potopil vanjo. —

Hiša pod smrekami je bila izmed najlepših, izmed najpremožnejših v vasi. Streha je bila sicer slamnata, a hiša je bila zidana iz kamnja in iz slamnate strehe se je dvigala v pročelju lepobojljena stena z dvema rdečima oknom; med oknom je bil z okorno roko naslikan sv. Florijan. Pred hišo je bila drvarnica, za hišo kašča, nekoliko nižje dva velika ko-

Po cestah zledenelih, po gozdovih

enakomerno stopamo v koraku.

Za nami svet ostaja v tihem mraku.

ki pal je po globelih in vrtovih.

Samotna vas nas je sprejela vase.

Skroz majhna okna nam toplo mežika

v srce prijazna kmečka luč in slika

domače sobo božajoče čase...

Kedaj se v meni prebudi nemirno...

A luč utone v temo neizmerno —

spet nas zalije muzika poti...

Po cestah zledenelih, po gozdovih

enakomerno stopamo in novih

pokrajn glas nasproti nam liti...

BOŽO RAČIČ:

Pravoslavni božič

Božično opremo si je nadela majka priroda. Milijoni svetlih sneženih kristalčkov se v svitu blede lune bleste kakor dragi biseri kraljevskega nakita. Sveta tihota vlada vsepovsod. Iz oddaljenih hišic seva skozi okna svetloba v spečo prirodu, kažoč, da pričakujejo stanovalci najlepši praznik miru in sprave...

Zadremal sem, a zdajci me prebudi trkanje pri sosedu. Skočim k oknu. V tem trenutku zahrešče sosedova vrata in bledorumeni pram luči smukne ven in poboža tudi moje lice.

„Mir božji, Hristos se rodi!“ se čuje pred vrati, in odpirajoča žena odgovarja: „Vo istino se rodi!“ Pravoslavni narod slavi veliki praznik miru — roždestva Hristovog.

Mož, ki je potrkal na vrata, se zove „polaznik“, ker je prvi „polazil kuču“ in čestital praznik. Ves dan ostane spoštovan gost v hiši.

Kjer so ohranjeni običaji, se vrši vsak obred po določenem redu, in baš to daje vsemu slovesno resen značaj.

Na ognjišču tli „badnjak“ (deblo). Vstopivšega „polaznika“ pospe gazda z žirom. Ta dan ne sme biti nihče lačen — vsakdo si oskrbi jedi in pijače. Pečeno prase ali, kakor ga imenujejo Srbi, „pečenico“ mora imeti ta dan tudi najubožnejša hiša. Tudi drugih predpisanih jedi ne sme manjkati ta dan in zato ni čuda, da imajo „u oči Božiča“ (dan pred Božičem) domači polne roke dela. „Gazde“ pripravljajo pečenice, „domačice“ pa mesijo in kuhajo. Veselo plapolajo ogenj po dvoriščih in razpaljenih obrazov vrte moški raznje, na katerih so nataknjene razne „žrtve“.

V „pečenico“ devajo srce in jabolko ali kutino ali poleg tega tudi še pišče. Domačica pa zamesi „česnico“. To je pogača, od katere mora pokusiti na božič vsakdo, ki je ta dan v hiši. V testo zamestijo navadno srebrn denar, in kdor ga najde pri obedu v svojem kosu, mu je to znak posebne sreče.

Miza je na božič središče vsega slavlja in dobrot. Na belopogrneni mizi stoji posoda z raznim žitom in v njej je zapličena božična sveča. Navrhu žita okoli nje pa je naložen zlat in srebrn denar. Vse jedi in pijače so na mizi. Družina stoji okoli nje in čaka. Zdaj pride gazda iz kuhinje in prižge svečo. Potem pa pokadi s kadilom okoli mize. Zapojo božično pesem. Nato se služijo vsi s pečenim srcem in kutino. Gazda vstane in začne lomiti „česnico“. Prvi kos ostane „v kuči“, drugega dobi najstarejši član (gazda ali načelnik zadruge), nato pa razdeli vsem po vrsti in zadnji ostane „putniku“. Gostoljubni narod niti na dan, ko prekipeva veselje in slovesno razpoloženje ves svet, ni pozabil ubogega potnika, ki ga tira mogoče ravno ta dan kruta usoda po svetu. Tudi zanj je pripravljen kos in mogoče je celo v njem denar sreče.

Nato pa se začne gostija. Dolgo časa sede gostje za bogato obloženo mizo. Po slemenu hiš in vrhovih dreves se poigravajo še zadnji zakasneli žarki zimskega sonca. Velike jate vrat so posedle na visoka drevesa — nič se ne gane. — Videti je kakor bi celo priroda praznovala težko pričakovani praznik miru in sprave...

(Odlomek)

Božič med sibirskimi jetniki

A. M. Dostojevski:

Akim Akimič je odredil kot starešina kasarne, naj prinese sena, ter nadzoroval skrbno, ko so ga razmetavali po tleh. Isto se je zgodilo po drugih kasarnah. Ne vem zakaj, a na božični večer so po naših kasarnah vselej razmetavali seno. Ko je bilo njegovo delo končano, je Akim Akimič pomolil k Bogu, legel na svoj pograd in zaspal takoj neskaljeno spanje otroka, da bi se zbudil jutraj kar najbolj zgodaj. Sicer so pa ravnali prav tako vsi drugi arestanti. V vseh kasarnah so legli spat dolgo pred navadno uro. Nihče se ni zmenil za svoje običajno večerno delo. Vse je čakalo božičnega jutra.

Naposled je prišlo to jutro. Zgodaj, še pred svitom, kakor hitro so zabobnali budnico, so odprli kasarne in stražni podčastnik, ki je prišel preštrevati arestante, je voščil vsem skupaj veselo praznike. Odgovorili so mu prijazno in vljudno z istim voščilom. Po kratki molitvi so šli Akim Akimič in drugi, ki so imeli v kuhinji svoje gosi in prašičke, z veliko naglico gledat, kaj se godi z njimi, kako jih peko, kje kaj stoji in tako dalje. Skozi temo, izza malih, s snegom in ledom zadelanih oken naše kasarne se je videlo, da gori v obeh kuhinjah in v vseh šestih pečeh velik ogenj; zakurili so ga bili pred zarjo. Po dvorišču je bilo že vse polno arestantov, oblečenih ali ogrnjenih v kratke kožuhe. Nekateri, bilo jih je sicer prav malo, so prihajali celo že od žganjarjev. Ti so bili najnevarnejši med vsemi. Vobče pa so se vedli vsi spodobno, mirno in čisto nenavadno dostojanstveno. Slišal nisi niti običajnega zmerjanja niti običajnih preprirov. Vsi so vedeli, da bi voščili komu izmed svojih znancev. Pojavljalo se je nekaj prijateljstva podobnega. Naj omenim mimogrede: med arestanti nisi opazil skoraj nikakega prijateljstva razen najsplošnejšega tovarištva.

Tudi jaz sem stopil iz kasarne na prosto; začelo se je porahlo svitati. Zvezde so ugasle in tanki, mrzli hlapovi so švigali iz tal. Iz dimnikov nad kuhinjo se je valil stebričast dim. Nekateri izmed arestantov, ki so me srečali, so mi z lastnega nagiba prijazno voščili za praznik. Zahvalil sem se jim in jim vrnil voščilo. Med njimi so bili tudi taki, ki dotlej ves ta mesec še niso izpregovorili besedice z mano.

V kuhinji je vladalo okrog žarko razgretih peči skrbljivo, nemirno življenje. Vsakdo je pazil na svoje dobro; kuharice so bile začele pripravljati erarno jed, kajti ta dan je bil obed naznačen za zgodnejši čas. Sicer pa zdaj še nihče ni maral jesti, čeprav se je ljubilo nekaterim; treba je bilo varovati dostojnost pred drugimi. Pričakovali so svečnika; šele potem se je imelo pričeti uživanje mesa po postnem času.

Medtem pa — še preden se je dobro zda-

Pavel Golia:

Božič v Gorjancih

Božični čas, božični čar!
Pod belo odejo počiva dobrava,
v lesovih med vejami blodi vihar
in sneg naletava in sneg naletava.

Vse belo, vse belo, kamor seže oko,
zastrite so dalje
v bele svilene halje,
nad njimi pa večne skrivnosti se pno.

In z neba priplava
tolažba in mir
nad trpljenje na zemlji,
ko zmrača se daljava,
ko zadremlje večer,
in sneg naletava in sneg naletava.

Ponoči zjasni
se nebo
in zvezde gorijo,
bedijo vso noč nad goro,
a polja srebrna, srebrne pokrajine
žarijo v samoto iz tisoč oči
vsevečno lepoto Gospodove tajne.

Ko jutro pospravi megle iznad dalj,
po drevju gori kraj kristala kristal
in vse se leskeče
in neslišno šepče
Stvaritelju hvalo in slavo.

(Iz Petrčkovih poslednjih sanj)

milo — so se jeli razlegati izza ostroga poddesetnikovi kliči: „Kuharji semkaj!“ Ponavljali so se najmanj dve uri skoraj vsako minuto. Poddesetnik je klical kuharje iz kuhinje, da so sprejemali darove, ki jih je prinašalo ljudstvo z vseh koncev mesta v ostrog. Obstajali so v velikanskih množinah kolačev, kruha, sirovih zavitkov, cvrtnjakov, mlincev in raznovrstnega prazničnega peciva. Mislim, da ni bilo v vsem mestu niti ene gospodinje iz trgovske ali meščanske hiše, ki bi ne bila poslala svojega kruha, da razveseli nesrečnike, zaprte na ta veliki praznik. Bilo je mnogo bogatih darov, finega kruha iz najboljšega moka in v veliki množini. Bilo pa je med darovi tudi revnih — kak kolaček za petico ali nekaj navadnih, črnih cvrtnjakov, komaj da pomazanih s smetano: to je bil že dar siromaka, iz poslednjega, kar je premogel sam. Vse se je sprejemalo z enako hvaležnostjo, brez razlike med darovi in darovalci. Sprejemajoči arestanti so snemali kučme, pozdravljali, voščili veselo praznike in odnašali darove v kuhinjo. Ko so bili nabrani celi kupi darovanega kruha, so poklicali iz kasarne starešine, da so razdelili med arestante. Spora in zmerjanja ni bilo; vse se je delilo vestno in pošteno. Kolikor je prišlo na našo kasarno, so razdelili že pri nas; delila sta Akim in Akimič in še neki drugi arestant.

Ko je opravil svoj posel v kuhinji, se je posvetil Akim Akimič svoji zunanosti, oblekel se z vso spodobnostjo in svečanostjo, ne da bi pustil le en kaveljček nezapet; in ko je bil oblečen, je začel nemudoma moliti, molil je precej dolgo. Razen njega je molilo še mnogo arestantov, večinoma priletnejših mož. Mladina se za molitev ni menila mnogo; toliko da

so se prekrizali, kadar so vstali, in to tudi v praznik ni bilo drugače. Po opravljeni molitvi je pristopil Akim Akimič k meni ter mi prav slovesno voščil za praznik. Povabil sem ga nemudoma na čaj, on pa mene na svojega prašička. Ne dolgo nato mi je tudi Petrov prihitel voščiti. Po vsem videzu je bil že pil in dasi je priteknel ves zasopel, vendar ni vedel mnogo povedati, ampak je obstal nekaj minut pred mano, kakor da nečesa pričakuje, nato pa je kmalu odšel od mene v kuhinjo. Medtem so se v vojni kasarni pripravljali na sprejem svečenika. Sredi sobe so postavili mizico, pokrili jo s čistim prticom, postavili nanjo sveto podobo in prižgali svetilko. Naposled je prišel svečenik s križem in blagoslovljeno vodo. Ko je odmolil in odpel pred sveto podobo, je stopil pred arestante in ti so se jeli z resnično pobožnostjo vrstiti in poljubljati križ. Nato je obhodil svečenik vse kasarne ter jih poškopril z blagoslovljeno vodo. V kuhinji je pohvalil naš ostrožni kruh, ki je slovel zaradi svoje okusnosti po vsem mestu, in arestanti so mu takoj sklenili poslati dva pravkar pečena hleba; eden izmed invalidov jih je moral nemudoma odnesti na njegov dom. Križ so spremili z isto pobožnostjo, kakor so ga prej sprejeli; skoraj takoj nato sta prišla major in komandant. Komandanta so imeli pri nas radi; celo spoštovali so ga. Obhodil je v spremstvu majorja-načelnika vse kasarne, voščil vsem veselo praznike, stopil v kuhinjo in poskusil ostrožno zeljno juho. Ta se je posrečila izboru. Tudi je prišel ob takšnem dnevu in vsakega arestanta skoraj cel funt govedine, vrhu tega so pripravili proseno kašo in jo zabelili z maslom kolikor ga je moglo poželeti srce. Popremivši komandanta je ukazal major, naj

začno obedovati. Arestanti so si prizadevali po možnostih, da mu ne bi prišli pred oči. Niso ga imeli radi, ne njega ne njegovega zlega pogleda izpod naočnikov, s katerim se je oziral tudi danes na desno in na levo, ali ni kje nereda, ali koga, ki je kaj zagrešil.

Začeli smo obedovati. Prašiček Akima Akimiča je bil pečen izvrstno. Nečesa pa si ne morem razložiti, kako se je zgodilo: takoj po odhodu majorja-načelnika, komaj pet minut kasneje, se je pokazalo nenavadno mnogo pijanih ljudi, čeprav so bili še pred petimi minutami skoraj vsi popolnoma trezni. Povsod si videl rdeča in sijoča lica; oglašale so se balalajke. Razgovor je postajal glasan. Toda pobedovali smo brez velikega nereda. Vsi so bili siti. Mnogi izmed starcev in solidnih ljudi so šli takoj spat. Tu in tam so se pojavile po kotih igralnice.

Po malem je naraščala pijanost ljudi. Razvijali so se tudi prepiri. Pa vendar je bila večina treznih. Po kasarnah so se razlegale pesmi in od njih ni bilo več daleč do solz. Mnogi so hodili okrog s svojimi lastnimi balalajkami, s kožuhji preko rame ter vneto prebirali strune.

Medtem se je začelo mračiti. Marsikdo, ki se je ure poprej še smejal, je zdaj že ihtel v kakem kotu. Drugi so se bili že nekajkrat stepli. Tretji so se komaj držali pokonci, bledeh lic so hodili po kasarnah ter netili prepri. Tisti, ki jih pijanost ni delala bojevitih, so neutrudno iskali prijateljev, da bi izlili pred njimi svojo dušo ter izplakali svoje gorje. Vse to bedno ljudstvo se je hotelo poveseliti in preživeti v dobri volji veliki praznik, pa — o Bog, kako težak in žalosten je bil ta dan skoraj za vsakogar.

Jaz sem bil tako potrta, tako žal mi je bilo njih vseh, tako težko in dušeče je bilo srečanje med njimi.

UKLETI GRAD

JANEZ TRDINA:

Sinu je zbolela mati. Šel ji je iskat zdravilskih zeli na Gorjance. Ko izdere iz zemlje sladko koreninico, zagleda miško.

Fant pozdravi miško: Dobro jutro, ne bodej kaj huđa, da te nadlegujem. Zboleli so mi mati pa iščem jim zdravilskih zeli. Miška mu veli prijazno: Ti si dober sin in zato ti je dal Bog, da si tako dobro pogodil. Predno preteče štiriindvajset ur, bodo ti mati od te korenine ozdraveli, kakor da ne bi bili nikoli nič bolni.

Fant se začudi takim besedam in vpraša miško: Kdo pa si, da mi prerokuješ tako srečo in s pravim človeškim glasom?

Miška pravi: Jaz služim svoji gospe. Bog jo je kaznil, meni pa ni dalo srce, da bi jo zapustila. Ker pod zemljo ne bi mogla prebiti v človeškem telesu, me je Bog preustvaril v miško.

Fant se začudi še bolj: Jaz te ne razumem. Razloži mi to skrivnost bolj natanko!

Miška odgovori: Prav rada. Poslušaj pazljivo, kako in kaj je bilo, pa me boš, mislim, lahko razumel in z menoj vred moja gospo omiloval. Jaz sirota sem izgubila mater že za otročjih let. Usmilila se me je dobra gospa in me vzela k sebi. Ni me imela za podložno dekle, ampak kakor za svojo sestro. Moja gospa je govorila vse drugo po pameti, delala je vse po pravici, ali berače je na vso moč sovražila in jih gonila iz hiše z najgršimi besedami in pridevki. V hišo je prišel imeniten berač sam Jezus Kristus. Kristus prosil gospo za božji dar. Gospa se pa zadere samopašno in veli: Misliš, da te ne poznam. Kaj izkušaj uboge ljudi? Ves svet je tvoj, pa te ni sram, da prosiš za kos kruha! Dobil ga boš takrat, ko bodo prebirali sv. pismo gorjanski pastirji, kar se pa tako brž ne bo zgodilo. To, vidiš, je bilo že pred več sto leti, ko ni znal še noben brati razen škofov in se ni učil sv. pisma še noben duhoven razen edinega papeža. Zdalj lahko sam presodiš, kaj je moja gospa mislila. Hotela je Kristusu dati na pomen, da mu ne bo dala nikoli nič. Kristus je preklel predrzno gospo in rekel: Prekleta bode ti in preklet bode tvoj grad, dokler ne bodo začeli gorjanski pastirji prebirati in se učiti sv. pisma. Samo tak pastir bo utolažil božjo jezo in te rešil. O teh strašnih besedah se je zemlja potresla in požrla gospo in nje grad. Jaz sem to grozo od daleč videla in moja blaga gospa se mi je smilila. Tekla sem za Kristusom in ga lepo prosila, da bi smela pri nji ostati pod zemljo. Kristus me je pohvalil za to zvestobo in mi dovolil, da smem ostati pri gospe in da

ne zadahnem, prestvaril me je, kakor sam vidiš, v miško. Jaz štrkam svobodno semtertja in ne trpim nobene sile. Moja uboga gospa pa dremlje na postelji. Po glavi ji rojijo strašne sanje, da neprenehoma ječi. Prebudila se pa bo šele takrat, ko pride nje rošnik: gorjanski pastir, ki bo tako učen, da bo prebiral sveto pismo. Strah me je, da ji bo treba še dolgo čakati.

Čuvši take novice je začel fant od veselja vriskati in skakati in je rekel miški: Potolaži se. Sv. pismo se nahaja že v marsikateri podgorski kolibi in prebiramo ga tudi že med pastirji. Kolikor sem ga bral ali sam zase na paši ali pa doma pri bolni materi. Povej mi torej, kaj mi je še storiti, da rešim tebe in tvojo gospo!

Miška se začudi in veli: Hvaljen bodi usmiljen Bog, ki je nama poslal odrešenika. Ali vedi, da boš pomogel ne samo meni in nji, ampak tudi sebi. Moja gospa je samica in te bo vzela za moža in z njo dobiš graščino in neizmerne zaklade, ki se v nji nahajajo. Kaj ti je še storiti, da prekletstvo od naju odstraniš, mi ni natanko znano. Pojdi z mano v grad, na mizi leže bukve, v teh bukvah boš našel — vsako skrivnost in tudi to, kako naju boš rešil.

Miška mahne z repom po ključu, ki je tičal v skali, in skala se odpre na stečaj, kakor velika cerkvena vrata. Fant gre za miško, ki ga pelje skozi tako krasne izbe in dvorane, da po njegovi misli ni lepših niti v nebesih. Od zlata in srebra se je vse lesketalo in bleščalo, da mu je kar vid jemalo. Nikjer ni zapazil nič lesa, nič železa: vse pohištvo in orodje je bilo ulito iz najzlahtnejših rud in izdelano po vseh pravih najvišje umetnosti. Fant je strmel in zijal; ves osupel in omamljen po tolikih dragocenostih ni mogel nič govoriti in skoro še dihati ne. Ko ga pa dovede miška v spalnico in

zagleda na postelji spečo gospo, ga nje čudovita lepota tako prevzame, da je obstal, kakor da bi okamenil in se zamaknil, kakor da se nahaja v nebesih in zamika v božje obličje. S silo ga miška potegne v drugo izbo, kjer so ležale na mizi skrivnostne bukve.

Fant začne brati, ali komaj prebere pol strani, se zruši na tla in zajoka tako bridko, da si začne tudi miška solze brisati in ga vpraša, kaj ga je tako strašno zbolelo.

Fant pove miški, da mora biti odrešenik nedolžen, on pa je svojo nedolžnost zapravljal že v dvanajstem letu.

Miška se je milo storilo, ko je videla, da bo sta morali z gospo še nadalje ostati pod zemljo, vendar jo je tolažilo upanje, da utegne priti v kratkem kak drug podgorski pastir, ki ne bo samo prebiral sv. pisma, ampak nosil še tudi angelsko oblačilo nedolžnosti. Fantu je rekla: Prav rada bi te dobro obdarila, ali zlato in srebro, ki ga povsod vidiš, ni moje, sama ti pa ne morem veliko dati. Razglejva smeti, ki jih je vrgla na dvorišče še moja gospa. Kar se najde v njih, se sme pobrati in odnesti brez greha. To pravico sem pri gospe imela zmerom.

Miška in fant sta prebrskala smeti in našla v njih biserov in dragih kamenčkov za več tisoč goldinarjev vrednosti. Vse kar sta našla, je vzel fant s seboj domov.

S sladko koreninico je ozdravil še tisti dan bolno mater, bisere in drage kamenčke je pa prodal in si kupil gosposko pristavo in veliko kmetijo. Oženiti se ni hotel nikoli, ker ni mogel pozabiti svoje uklete, zanj za vekomaj izgubljene ljubice.

(Iz zbirke „Bajke in povesti o Gorjancih“)

Bajeslovna povestica „Ukleti grad“ spada v obširno zbirko bajk in povesti, ki jih je Trdina napisal in obdelal po snovi narodnih pripovedk in s tem ustvaril enega najčistejših primerov slovenske pripovedne umetnosti. Če velja že za Trdinove „Spomine“, da to ni samo pisanje take vrste kot bi mogli soditi po samem naslovu, ampak da je to literarno delo, ki ima isto vrednost kakor roman ali novela, potem velja to še mnogo bolj za njegovo najvažnejše delo, za „Bajke in povesti“. Posebno bajke in povesti o Gorjancih so literarno taka umetnina, da jih lahko uvrstimo med največje mojstrovine slovenske pro-

ze, da jih postavimo v isto vrsto z Levstikovim „Martinom Krpanom“, s Prežihovimi „Samorastniki“ ter s Cankarjevimi mojstrskimi spisi.

„Mladinska knjiga“ v Ljubljani se je leta 1950 odločila, da izda v posebni zbirki izbor Trdinovih „Bajk in povesti“ in je v priključni knjigi zbrala dvajset najbolj znanih povesti iz Gorjancev. Na lepem papirju tiskano knjigo je opremil z ustrezajočimi ilustracijami Anton Koželj. V knjigar- ni „Naša knjiga“ se dobi 240 strani obsegajoča in v okusno sivo platno vezana knjiga po izredno nizki ceni 7 šilingov.

NAŠE ZADRUGE V LETU 1952

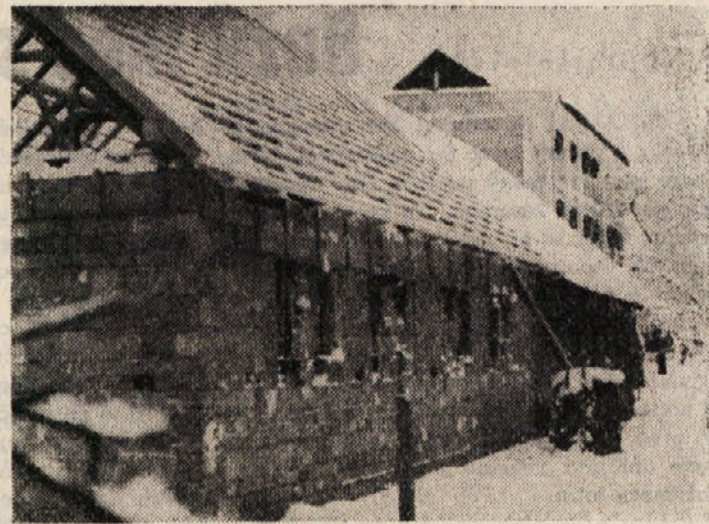
Postal je že nekako splošen običaj, da ob zaključku leta delamo bilanco ne samo v strogo trgovinskem pomenu besede. In prav je tako. Javnost ima pravico in dolžnost, da si ustvari vsaj ob zaključku leta sliko o tem kaj in kako razne ustanove, združenja in organizacije delajo. To velja tembolj za naše slovenske zadruge in njihovo Zvezo slovenskih zadrug, ki ravno želijo postati vse bolj splošno gibanje organizirane ljudske samopomoči.

Doslej smo v zadnjih letih govorili največ o tem, kar smo vsled nacističnega nasilja izgubili. To je razumljivo. Saj smo skoraj tri leta delali največ samo na obnovi popolnoma uničenih zadrug in se borili za povračilo njim uropanega imetja. In še danes to poglavje ni zaključeno: Deset let po nacističnem zločinu še vedno čakamo na vrnitev zadrugnega posestva v Podravljah. Očitno to ni slučaj. Ta posest je namreč namenjena za ustanovitev kmetijske šole za našo kmečko mladino, ki jo za-

žu je o njem izjavil, da si svoje vasi brez blagovne zadruga niti misliti ne more več. Tako je tudi drugod, če se tega morda tudi ne zaveda vsakdo tako jasno. To nam povedo zahteve po nadaljnjem razširjenju poslovalnic, ki nam jih izražajo najbolj razgledani ljudje iz mnogih krajev Slovenske Koroške. Morda še bolj pereča pa je utrditev dosejanega poslovanja in razširitev dejavnosti na važno področje otkupa kmečkih pridelkov in izdelkov. Tu čaka naše zadruge velika in težavna, a hvaležna naloga v bodočem razvoju. Vsekakor pa je nova pridobitev za gospodarski razvoj našega ljudstva na Koroškem, če je v letu 1952 že 18 zadrugnih poslovalnic oskrbovalo naše vasi z blagom, ki je za zvišanje gospodarske dejavnosti in donosnosti največje važnosti.

Res, da naše blagovno združništvo v preteklem letu še ni bilo tako, kot ga vsestranske velike potrebe naše zemlje zahtevajo in njene možnosti narekujejo. Korak naprej je predvsem v tem, da smo dokazali življenjsko možnost in potrebo te veje naše dejavnosti. Morda še bolj odločilno pa je, da je končno začela plahneti duševnost, ki je zavirala hitrejši in širši razvoj na ljubo ozkemu lokalnemu, osebnostnemu in skritemu strankarskemu cepaštvu in drobnjarkstvu. Raz obronka smo

Nova zgradba v Sinči vesi — v ozadju velika stavba starega skladišča

stopili na prostrano njivo, ki čaka pogumnih sodobnih oračev in sejačev, potem bogata žetev ne bo izostala.

Tudi naše živinorejske zadruge kljub krajevnim težavam pričnejo utrjevati svoj pomen. Dali smo jim nova sodobna pravila, jih preosnovali in preusmerili. Na mesto slučajne tradicije nekaj sosedov stopa polagoma zavest, da mora biti živinorejska zadruga žarišče splošnega dviga in izboljšanja živinoreje, enega temeljev našega gorskega kmečkega gospodarstva. Libuška zadruga je napravila v tem pravcu prve korake, ki ne bodo brez koristi. Primer podjetnosti pa bolj vleče kot najboljši referat in članek. Zato tudi iz srca pozdravljamo ustanovitev nove Živinorejske zadruga za Št. Primož in okolico v centru Podjurne, ki se je pridružila kot peta te vrste naši Zvezi. Naj bi kmalu sledile še vse druge v smiselnem načrtu!

Posebno važno je, da je tudi Hranilnica in posojilnica Celovec, naša zadruga v glavnem mestu, končno v lastni hiši. Res da je hišica več kot skromna in vsestranskih popravil potrebna, lastno streho naši zadrugi in predvsem Zvezi kot zadrugni centrali pa le nudi.

Tembolj ponosni pa sta celovška zadruga in Zveza na novozgrajeni mogočni, prostorni in lepi zadrugni dom v Sekiri ob Vrbskem jezeru. Tu je premagana že v temeljih miselnost ponižnih bajt in z domom smo vzporedno vsi preraščali nekdanja obzorja, stari in mladi. „Dom stari mora, mogočen in prostran, da bo za vse prostora!“ — To je simbol in kažipot v bodočnosti: Saj je namenjen predvsem zadrugni vzgoji naše mladine, torej naši svetlejši bodočnosti.

Da je ob tem razmahu nastala tudi potreba po razširjenju in obnovi prevoznih sredstev, je precej umevno. Zveza si je nabavila dva nova tovorna avtomobila, zadruga pa so dobile z njeno pomočjo prve traktorje. Vsa ta nova kolesa pa sprožajo nove sile in dajejo naši mladini novega kruha in nove vere vase.

Nove zadruge - nove investicije

Na novo ustanovili smo v letu 1952 tudi še Južnokoroško semenarsko zadrugo z delovnim področjem za vso Slovensko Koroško. Ob njenem rojstnem dnevu so se nekateri posmehovali, drugi pa omahovali, ali ne bo mrtvorjeno dete. Niti leto še ni minilo, pa se je naša peščica v gostini Bierjokl v Celovcu, ki je verovala v potrebo in uspeh, razrasla v lepo četo skrbnih negovalcev in prebiralcev na boljših vrst in rastlin, ki naj dajejo boljše sadove in večjo korist kot plačilo težkemu delu. Tudi prvi gospodarski uspeh naše nove zadruga je razveseljiv: za lepo ceno so naši semenarji izvozili svoj krompir celo preko meja Koroške in dobili priznanje zahtevnih strokovnjakov sosedne Jugoslavije. To oboje velja in ostane. Vendar bo skrb nove zadruga morala veljati v bodoče vse bolj domačemu trgu: Naš kmet naj bo prvi, ki mora spoznati korist menjavanja in izbiranja najboljšega semena. On bo potem tudi najbolj stalni in zanesljivi odjemalec semena, ker mu to narekuje gospodarstvenost in neodvisnost od raznih zaprek in težav, ki pogosto nastajajo pri izvozih preko meje. Široka domača potrošnja izbranega semena bo šele osnova za še širši razvoj in še večje uspehe naše mlade Južnokoroške semenarske zadruga.

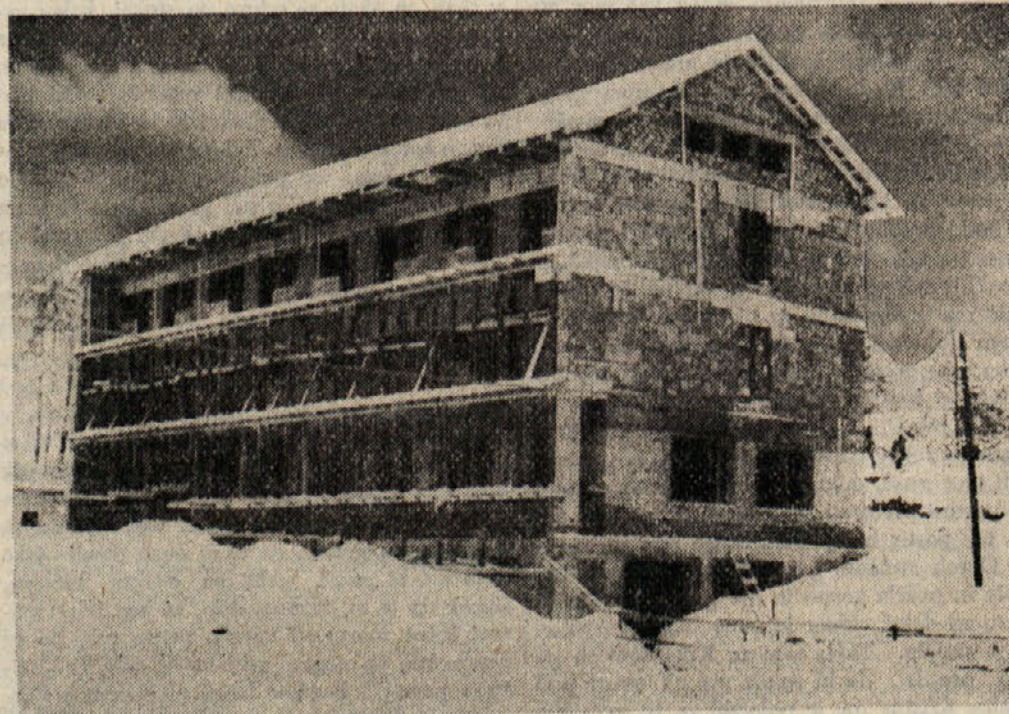
S tem razvojem naših zadrug deloma vtric deloma predvidevajoč smo v letu 1952 po večdesetletnem presledku pristopili tudi k prvim pomembnejšim investicijam v našem

zadrugništvu. Vsi se zavedamo, kako nujne in važne bi bile že zdavnaj. Zato smo v teh težjih pogojih vsi srečni, da so letošnji načrti in sklepi postali resnica:

Hranilnica in posojilnica Ziljska Bistrica si je pripravila prostorno skladišče s prezidavo obstoječih prostorov. V St. Jakobu v Rožu so neutrudljive roke in trda volja spravile pod streho prvi del novega prostornega blagovnega skladišča ter tako z delom proslavile osemdesetletnico Hranilnice in posojilnice bolj dostojno. V Škofičah se je zadrugni Narodni dom mogočno dvignil in razširil v ponos delovnemu odboru.

Velikovški Narodni dom je preurejen in prenovljen, da bi dal zadrugnim namenom nove prostore. V Sinči vesi smo razširili skladišča z novo lično stavbo, ki bo služila kot garaža za avtomobile in za spravljanje strojev. Živinorejska zadruga za Libuče in okolico je postavila nov zadrugni hlev za 45 glav živine, preuredila svoja zemljišča in jih z žično ograjo razdelila na oddelke ter jih gnojila z umetnimi gnojili, kar je izvedla tudi Živinorejska zadruga v Št. Janžu v Rožu prvič v svoji zgodovini.

Drugod so imeli najboljši namen, pa letos še ni uspelo. V Kotmari vesi je preprečilo celovško sodišče celo nakup potrebnega zemljišča, pa so našli drugo rešitev v najemniški pogodbi.

Mogočni zadrugni dom v Sekiri ob Vrbskem jezeru je pod streho

Z lastnimi silami in napor od uspeha do uspeha

Na tem mestu bodi povedano: Niti z grošem nas nista podprli državna in deželna uprava, ki se hvalita pred svetom z demokracijo in enakopravnim upoštevanjem naših interesov, kadar gre za razne izjave, ko pa rešujeta naše neštete prošnje za resnično uveljavljanje teh načel, pa celo pismeno izjavljata, da upoštevanje „iz načelnih razlogov“ ni možno! Tudi vse bogate podpore iz ERP-fonda (Marshallovega plana), ki jih Avstrija sama dobiva kot podporo Amerike, so za nas koroške Slovence nedostopne in nedosegljive.

To so dejstva. Jadikovanje ob njih ne zaleže mnogo, četudi napolnjuje lahko leto in dan vse stolpce kakšnega časopisa. Treba je najprej do spoznanja, da kljub temu Drava teče in teče čas. Treba je iskati rešitev tam kjer je: V prvi vrsti v nas samih in naših lastnih silah in naporih! Tudi pravice ne delijo, marveč si jo jemljejo vsak po svoji potrebi in spoznanju.

Po tej poti smo šli doslej uspešno in jo bomo nadaljevali z novimi uspehi. Če nasprotniki našega združništva mislijo, da bomo oškodovani, če v vsako našo slovensko vasico postavijo ob našo domačo še svojo dirigirano ustanovo, jim v globokem prepričanju lahko zagotovimo, da nas to ni in ne bo motilo. Po našem mnenju je skrajni čas, da vsaj v tej obliki dobi naše ozemlje vsaj delec tega, kar bi mu brez zapostavljanja v mnogo večji meri pripadalo. Naš domačin od tega končno ne more imeti škode, naj je pobarvano tudi s tujim pleskom.

Da vseeno nismo sami in zapuščeni, bo tudi v bodoče naša skrb. Kot v tem letu z velikodušnim darilom stavbenega materiala za naše gradnje, nas bo tudi v bodoče gotovo podpirala naša bratska zadrugna organizacija Slovenije, ki ji tudi ob tej priliki izrekamo iskreno zahvalo za vso pomoč in želje za bogate uspehe v novem letu.

Našim požrtvovalnim odborom, vsem poslovojem in zadrugnikom pa velja ob koncu leta priznanje in zahvala za lepo napredovanje. Združeni v močno delovno skupnost bomo prava zadruga, ki bo šla v novem letu v nove zmage!

Dr. Mirt Zwitter

Dvignjeni dom — ponos Škofičanov

htevajo že desetletja slovenski kmetje zama, pa čeprav s tisočimi podpisi. V tem slučaju ne velja „Elternrecht“ in ne postava, ki določa, da je nacistično nasilje treba popraviti. Proces pa je danes presegel pisarno celovškega sodnika in postavlja vse avstrijsko sodstvo pred vprašanje širše javnosti: Ali veljajo paragrafi in postave neteptani tudi tedaj, kadar gre za razveljavljanje germanizatorskih ukrepov, ki očitno tudi še danes nekaterim celovškim prenapetežem ležijo posebno na srcu. Nacistični nasilnik in celovški sodnik sta izrekla sodbo nad našo pravico brez pomislekov v par stavih, ker jima je bil smisel jasan. Pravica pa si utira pot počasi in le s težavo, preživela pa bo oba. Mi nismo črnogledi, ker verujemo v njeno poslanstvo med narodi!

V širokem razvoju naših zadrug smo namreč istega gestapovskega poverjenika Geissnerja že zdavnaj postavili na laž, ki je dejal, da slovenske zadruga na Koroškem nimajo „Daseinsberechtigung“. Res, da nam je nekaj Hranilnic dokončno uničil. Izmed 33 pa, ki so nam še ostale, je v preteklem letu pretežna večina uspešno zakorakala v novo življenje in delovanje. Kljub težkemu gospodarskemu položaju našega opustošenega, izropanega in zapostavljenega ozemlja je našim zadrugam uspelo pomembno zvišanje hranilnih vlog. To pomeni, da naše ljudstvo spet zaupa svojim zadrugam težko prigarane sadove svojega dela, ker od njih upravičeno pričakuje tudi gospodarsko pomoč. To pomoč so naše denarne zadruga v preteklem letu v povečanem obsegu tudi nudile. Število in vsota posojil sta znatno narasla. Še več pa nam je denarno združništvo stavilo na razpolago sredstev za finansiranje in razširitev blagovnega področja.

Blagovno poslovanje naših zadrug je postala živa potreba našega podležlja. Predsednik naše najstarejše zadruga v Št. Jakobu v Ro-

Od 2 kilometrov do 130 kilometrov na uro

Pred kakimi sto leti je bil poštni voz malone edino potniško vozilo. Ljudje so takrat potovali s hitrostjo sedem in pol kilometra na uro, medtem ko se zdaj vozijo električni vlaki še hitreje. Hitrost je temeljito spremenila lice zemlje in življenje na njej. Od poštne voz do sodobnih ekspresnih vlakov je bil storjen velik korak. Prvi vlak so vozili s hitrostjo kakih 50 km na uro, pa so vendar časniki v tistih časih uporabljali izraze, kakor „vlak, podoben streli na tirih, je vozil s strašno hitrostjo 34 km na uro“. Zdaj se hitrosti do 500 in še več kilometrov nihče ne čudi, saj doseže letalo že hitrost tisoč kilometrov ali še več. Hitrost 200 km je zdaj nekaj vsakdanjega, saj ni daleč čas, ko jo bodo električni in aerodinamični vlaki dosegli.

Prvi železniški vozni listek je bil prodan 27. oktobra 1825. Vožnja z vlakom je bila nekoliko dražja od vožnje s poštanim vozom, ker je pač vlak vozil hitreje od konj.

Prve vlake so sprejeli ljudje z nezaupanjem. Šele ko so se prepričali da je vožnja z njimi udobnejša in hitrejša, so začeli opuščati vožnjo s poštanimi vozovi. V začetku so hoteli vožnjo na železnici zvišati, potem pa so jo morali celo znižati, ker bi sicer vlaki vozili prazni. Prvotno so se vozili z vlaki samo premožni ljudje. Železniški promet pa se je v razmeroma kratkem času silno razmahnil in železnica ima veliko zaslugo za razvoj industrije in tehnike.

Od prvih vlakov, ki jih je vodil konjenik z zastavo, da se ne bi pripetila nesreča, do sodobnih električnih vlakov je minilo dobrih sto let. Prva lokomotiva bi bila ostala nekakšna igrača, da mnogi izumi niso pospešili njenega napredka. Električni motor je naposled po-

polnoma zamenjal lokomotivo in rešil železnico premoga. Polagoma bo izginil zdaj že klasičen tip strojevodje in kurjača. Za upravljanje sodobnih vozil je potrebno samo mnogo pozornosti in spretnosti, ne pa fizičnega napora.

Zavora je drugi činitelj, ki je pripomogel železnici k zmági. Če se vlak, ki vozi s hitrostjo sto kilometrov, ustavi na mestu, ustreza to padcu z višine 45 metrov. Nadaljnje povečanje hitrosti ustreza povečanje višine ustreznega padca. Ustaviti hitro vozeč vlak ni lahko. In vendar je tehnika izpopolnila zavore, tako da se lahko tudi brzovlaki zelo hitro ustavijo.

Ni še dolgo tega, ko je kazalo, da bodo avtomobili izpodrinili železnico. Zdaj te nevarnosti ni več. Nasprotno, železniški promet je zadnja leta znatno napredoval. Potovati z avtomobilom s hitrostjo 120 ali 130 km na uro je že nekaj izrednega. Povprečna hitrost električnega vlaka pa znaša 133 km na uro. S staljša hitrosti same je mogoče drveti po tračnicah z večjo hitrostjo, kakor po cesti. Morda bo frontalni propeler prinesel avtomobilizmu nove možnosti. Vprašanje pa je, ali ga bodo uporabili prej v avtomobilizmu ali na železnicah.

V temni zimski noči

(Nadaljevanje s 4. strani)

Groga je hotel poizkusiti zadnje, da se reši sramote.

„Lovre“, se je oglasil, „bodi pameten, jaz sem!“

„Groga, ti?“ —
Skoro neverjetno, nezaupljivo je bilo vprašanje.

„Da, Lovre! Pusti me, naj grem —“

„Oddaj orožje!“

„Nikdar — razen, če me ne naznaniš!“

„Moram! Prisegel sem!“

„Torej nobene rešitve?“

„Oddaj orožje in pusti se vkleniti!“

„Nikdar!“

„Groga!“

„Lovre!“

Kakor iskre na nakovalu od vročega železa, ki po njem vdarja kovač, so padale besede.

„Groga! Vdaj se! Bodi pameten —“

„Pusti me! — Če hočeš, ti dam puško — samo mene pusti — in ne izdaj me!“

„Ne morem!“

„Res ne?“

V istem trenutku se je zabliskalo in lovec Lovre je kriknil ter padel vznak. Puška je odletela daleč v stran.

In Groga se je polotil strah in groza. Kakor zadet srnjak je poskočil in bežal, bežal kar naprej, naprej — — —

Sneg je naletaval, veter je pihal, drevje je suštelo — on pa je bežal in bežal — — —

In od tedaj je dvajset let. Kakor takrat, se je zdelo Grogu nocoj po dolgih dvajsetih letih v temni sveti noči!

In kakor bi ga nekaj dvignilo pri tem spominu — je planil Groga pokoncu, izvrmil čašico žganja, kakor bi iskal poguma, zagrabil dvocevko izza prečnika in stopil skozi duri... Mrzel veter in sneg sta mu udarila v obraz. A Groga se ni zmenil. Stopal je proti hribu — po oni poti, kot pred dvajsetimi leti.

Sneg je naletaval, burja se je ž njim igrala in ga nasipala v zatišjih. Stopinje so se vdira-

le. — Skoraj tako, kakor pred dvajsetimi leti v oni temni, skrivnostni, nepozabni sveti noči.

Se nocoj. — Kakor bi ga nekaj gnalo, nekaj klicalo — še nocoj — še enkrat po dolgih dvajsetih letih — še enkrat na lov. Mora iti! Mu ne da miru! Nekaj ga žene... Naj bo, kar hoče!

Iskali so morilca, tedaj, pred dvajsetimi leti — iskali sledu — a burja in sneg sta vse zametla! Samo črva v notranjosti nista ugonobila in podsula s snežnobelo odejo. Ta ni miroval, ta ni počival, do danes. In danes! — Dolgih dvajset let ni pogledal Groga puške, ni šel na lov iz strahu in groze nad tistim dejanjem. Puška je počivala vseh dvajset let na istem mestu. Groga se je ni dotaknil, strah ga je bilo pred njo. Kadar jo je zazrl, mu je očitala strašni greh... Nocoj ga spremlja nemara zadnjikrat! Na zunaj je že vsa zarjevela, skoraj nerabna. Bodi! Še enkrat na lov, potem nič več. — Toda če ga kdo dobi? Kdo, kdo? — Saj je nocoj kakor nalašč. — Kakor pred dvajsetimi leti...

Groga je spretel mrzav po vsem životu... Proč neznosne misli! Samo še enkrat in nikoli več. In danes ne bo streljal, če bi prav naletel na lovca, nikdar! Samo zato gre, da si zunaj potolaži ta nemir, to strašno vest...

Drevje je molčalo, sneg je naletaval — burja je tuhtala zapela ob vejevju žalostno, mrtvaško pesem.

Groga se je ustavil na onem mestu, kot pred dvajsetimi leti v oni temni, skrivnostni sveti noči.

Ono staro bukovo deblo — je izginilo — preperelo in razpadlo v gnoj. Sicer pa vse, kot takrat.

Groga je sedel na skalo in naslonil puško na kolena. Potem je pogledal naokoli. Ravnica kot nekaj. Niti onega leskovega grma niso posekali, kjer se je bil takrat prikazal srnjak. Ravno tak je, samo večji.

Groga je počasi napolnil puško in čakal... Sneg je padal, burja se je zigravala s snežinkami, sicer pa vse tiho.

Groga je zrl z vso silo svojih oči proti oni strani. Vse mirno! — Ne, tam se nekaj giblje, nekaj nejasnega, nekaj čudnega. — Ali je srnjak? — Groga je postavil puško pokoncu, prsti so se krčevito držali petelina. Glava in vrat sta se mu vzpenjala naprej, proti podobni. Ta je postajala vedno večja. Najprej siva, potem bela, čudna, nerazrešena.

Prsti na puški so se oprijemali petelina. Groga je nemirno pričakoval ugodnega trenutka.

Toda, kaj je to — je-li srnjak? Nekam velik je in ves bel — pa tako svitle oči — in vedno bliže, bliže prihaja. — Pa tako grozno, strašno gleda — kakor pred dvajsetimi leti.

„Ustrelim“ je pomislil Groga in pritisnil.

Pok, grom, šumenje — pa zopet vse tiho. Na mestu pa je ležal Groga, divji lovec s prestreljeno glavo...

In sneg je naletaval, burja ga je raznašala naokoli.

Pri župni cerkvi pa so peli zvonovi v oni temni sveti noči slovesno, a obenem skrivnostno, pojemajoče...

Laponci imajo devet šol

Laponci žive na skrajnem severu Evrope. Čeprav so tako rekoč odrezani od vsega kulturnega sveta, imajo kljub temu devet šol, v katerih se njihovi otroci učijo v narodnem jeziku. Učitelji v teh šolah so prav tako Laponci in so jih z velikim trudom nalašč za to izsolali na državne stroške v Stockholmu. Nekaj laponskih otrok obiskuje tudi švedske odnosno norveške šole. Trije mladi Laponci hodijo v gimnazijo, dvanajst pa jih obiskuje švedska učiteljska. Kot redna študenta sta vpisana na univerzo le dva Laponca.

Laponci imajo v celoti tri časopise v svojem jeziku. Ti časopisi so zelo priljubljeni med laponskim prebivalstvom, ker te časopise prepelejo z letali v malone skoraj vsako laponsko vas. Laponci imajo svoje lastne književnosti, vendar pa sta se dva Laponca — Skum in Tuuti — uveljavila kot pesnika v švedski književnosti.

Najstarejši most

Najstarejši most na svetu je menda stari grški most pri mestecu Nauplion (Peloponez); za katerega menijo, da je star že 3500 let, je torej starejši od mostov, ki so jih gradili Kitajci pred 3000 leti. Najstarejši še uporaben most v Jugoslaviji pa je Rimski most v Mostaru.

Matej Bor:

Na partizanski straži

Vse tiho je... Le sneg in mesečina.

Kako ti je, srce? Poslušaj vase?

Nikar, nikar? Glej, jutro razigra se

in zarja pljusne v črni krv spomina

od tvojih v obokaj se v avtoritativno

Odtod, z otoka, ki viharna morja

ga niso pokopala še pod sabo,

strmim, srce, sam sebi tuj, za tabo,

ki ploveš... kam? V pozabljena obzorja.

Vsenaokrog, po vseh gazez molčanje...

Samo drevesa, jaz, spomin — na straži.

Tovarišica noč, samo ukaži!

Če vse molči, vendar kriči — priznanje.

Ne, tu v gorah na partizanski straži,

tu ni laži. Ko materina roka

v samoti je spoznanje, ki otroka

viharnih dni te boža, potolaži...

Božidar Jakac

34

„Presneto,“ vzklikne ženska in omogne starca na usta „to bom imela lep kinč za vstajenje in vsemu svetu bom povedala, da je od tebe! — Toda glej, glej! Kakšno strašno jezdi tam na konju?“ prase Lolička v smeh in pokaže s prstom skozi odprto okno. „Far na konju! Lep konjič je; škoda da ga jezdi stari plešec iz Pušče.“

„Bogme da škoda,“ potrdi Tači. „Počakaj, pošalili se bomo, da nikoli tega! Tega vražjega farja imam že dolgo na piki, ker me venomer toži v Zagrebu. Pojdi z menoj!“

Na lepem konjičku je jahal suh starec v črni obleki. To je bil župnik Anton Knežič iz Pušče, ki se je napotil v Zagreb po sveta olja. Starec je brezskrbno dvigal glavo, ozirajoč se po tem lepem svetu, a dolge noge so mu visele malodane do zemlje. Kar se pojavi pred njim vampasti Lolič, nekoliko dalje pa sta stala gospod Tači in kastelanova žena.

„Bonem mane, reverende domine“, kašljaje

reče Lolič in prime konja za uzdo, „kam jo mahate?“

„Hvaljen Jezus,“ odgovori duhoven boječe, „v Zagreb po sveta olja. Jutri, kakor veste, je veliki četrtak.“

„Čemu vam konj?“ se pošali kastelan; „menda ne veste, da so apostoli hodili po svetu peš, sam božji sin je jahal na oslu. Ali ste vi boljši od njega?“

„Bolehen sem in star,“ drhte odvrne župnik.

„Kaj bo to, čemu popu konj? Doli, častiti prijatelj!“

Duhoven se trese in prime konja za vrat, toda še hitreje priskoči Lolič in sune starca v rebra, da se zvrne na zemljo.

„Sem, žena, evo ti konjiček!“ se zakrohota kastelan. Žena prihiti, skoči na konja ko moški in ga požene po polju kraj ceste. Besno je skakal konj, besno ga je stiskala z nogama babnica in vijoč se od smeha, kričala: „Hop, konjiček, hop, k vragu je šel pop!“ Stari duhoven pa se je pobral s tal, stal s sklenjenimi rokami in s solznimi očmi gledal podivjano žensko.

„Prosim, vrnite mi konja,“ je prosil župnik, „ne mučite uboge živali.“

„Kaj šel“ odvrne Lolička in se ustavi pred starčkom, „ta živalica mi ugaja, moja naj bo! Hop, konjiček, hop, k vragu je šel pop. Nabrusi starec, pete!“

„Kje imate dušo?“ vpraša starec. „Mar ste razbojnik, da mi na cesti odjemljete, kar je moje? Ali se ne bojite Boga?“

„Zakaj?“ se zasmeje ženšče in pokaže zobe, „mar je v svetem pismu zapisano, da moraš imeti konja? Ali sem prav rekla, milostljivi gospod,“ se obrne k Tahiju, ki se je bil medtem približal in župnika porogljivo gledal.

„Prav, namaži svoje podplate s svetim oljem, pa boš dobil krila,“ se roga Tači.

„Veste kaj, gospod župnik?“ se pošali Lolička, „meni konja ni treba, imamo jih na Susjedju dovolj. Toda potrebujem denarja za velikonočne kolače. Koliko mi date za konja?“

„Jaz naj kupim svojega konja?“ izbulji Knežič v skrajnem začudenju oči.

„Ej, nič drugega vam ne ostane,“ meni Tači, „ženske imajo svoje muhe. Potegni iz žepa mošnjo, starec! Vem da je polna.“

Z drhtečo roko seže starček v nedra ter po tegne mošnjo, v kateri je bilo pet tolarjev, jo izroči nori ženski in reče:

„Na, vzemi hudičeva hči! To je vse moje siromaštvo, ki sem si ga bil prištedil za vstajenje.“

„Mršava mošnja, kakor si ti,“ se roga Lolička in skoči s konja: „Naj te odnese voda! Da niso iz svinca? Ali so to pravi tolarji? Cin! Cin! Cin! Sol! Za kolač bo zadostil!“

Ves potr zajaha starec konja in krene proti Zagrebu, a Tači, kastelan in njegova žena kriče za njim krohotaže:

„Hop, hop, hop, prazen jaha pop!“

Zdajci pristopi h gospodarju Peter Bošnjak in reče:

„Milostljivi gospod! Stubičani se rote, da ne bodo predali ključev svojih kleti.“

„Bomo videli,“ dvigne Ferko glavo, „ali me bodo psi poslušali ali ne. Peter, vstajenje bomo praznovali na Stubič!“

Nastopilo je vstajenje, glorijska žrtve, ki je padla za mir med ljudmi, vstajenje sinu božjega, vstajenje vse prirode. Po bregovih se razlega glas zvona gornjestubiške cerkve, ki stoji na trgu sredi kraja pod mogočnim stubiškim gradom. Med mladim zelenjem se bele oblačila hrvaškega ljudstva in žare rdeče rute in koralde okoli vratu. Staro in mlado, možje in ženske hite v cerkev, iz katere se slišijo veseli vzkliki „Aleluja!“

Ali so res veseli? Oh, te velike orgle se ne razlegajo kakor nebeška glasba, ampak ko strasen vihar in zvonec iz medi ne poje ko angelski glas, marveč, kakor bi pozvanjalo mrličiu. Ko bo minila služba božja, tako je ukazal gospod Tači, naj se zbero vsi hišni gospodarji, da predajo ključev svojih zidanic. Susjed in Brdovec sta oplenjena, zdaj prihaja na vrsto Stubica. Upravitelj Grdak je rekel, naj ključev ne izroče, a Tači veli, da kdor tega ne bo storil, bo izgubil glavo. Stubičan pa je trdovraten, dviga glavo in pravi: „Ne dam!“ A tudi Tači je svojeglav, sedi na svojem gradu, dviga glavo in renči: „Morate!“ Zbere se nič koliko vaščanov, možje mračno gledajo predse, ženske pa molijo, vzdihajo in jočejo. V kotu kleči zraven stare matere Matija Cubec.

Lahno se je razlinjal zadnji „Aleluja“, žup-

ZA GOSPODINJO IN DOM

Najvažnejša je vztrajnost

Ce hočeš biti odlična vzgojiteljica, moraš biti predvsem vztrajna! Vztrajati moraš na tem, da otrok izpolni vsako tvojo zahtevo, vztrajati moraš na svojih načelih. Hvali, kar je dobrega, in grajaj, kar je slabega. Zlasti ključ do dobre vzgoje je samo vztrajnost!

Otrok je še majhen in rad pozablja, ne ve že več, kaj sem včeraj rekla — takšni so izgovori matere, ki pri vzgoji ni dosledna. Toda ti izgovori so prazni! Otroci si prav dobro zapomni, kar mu zapoveš. In če drugi dan ne boš več zahtevala od njega istega, bo vedel, da si popustila.

Posebno dosledni moramo biti, kadar hočemo otroku odkloniti kakšno prošnjo. Naš „ne“ mora biti neizprosni! Kakor hitro otroku le enkrat popustimo in izpremenimo kategorični „ne“ v naveličani „no, pa naj bo“ — je dobre vzgoje konec. Vztrajno in dosledno vzgojiteljico hitro spoznamo po vedenju otroka. Če na primer otrok poprosi za priboljšek in mu ga mati odkloni, se dobro vzgojeni otrok ne bo upal dalje molodovati ali celo tarnati. Ako pa otrok pozna omahljivost matere, bo toliko časa prosjačil in sitnaril, da mu

mati naposled vendarle ustreže. Otroci ni tako majhen, kakor misliš, otroci ni tako pozabljiv, kakor se tolažiš — narobe. Otroci imajo poseben čut za tvoje slabosti. Kakor hitro pa spozna, kje te čevlji žuli, se bo okoristil s tvojo popustljivostjo.

Nekatere matere so pri vzgoji dosledne in trdne, dokler so same z otroki. Kakor hitro pa pride kdo v goste, popustijo. Taki otroci so potlej prava nadloga za goste. Komaj sede gost za mizo, že prileti mali razvajenec in nadleguje mater s kako prošnjo. Ko je dosegel, kar je hotel, se potolaženo umakne s pozornišča, toda čez pet minut se ponovi isti prizor. Tako nadleguje mater in gosta, dokler se ta ne poslovi. Navadno pravi mati v takih primerih: „Veste, otrok drugače ni tako siten, samo kadar imamo obisk, se hoče postavljati. Sicer je dosti bolj priden!“ O mati, ko bi vedela, kako malo zaleže takšen izgovor! Malčkovno vedenje samo kaže, da nisi kos vzgoji, ker nisi dosledna in vztrajna. Ako bi le enkrat pred obiskom uveljavila svojo voljo in ostala neizprosna, bi te otrok ne hodil več nadlegovat.

Dojenček in domače živali

Vsaka razumna mati ve, da domače živali (psi, mačke, zajci in kokoši) niso primerna družba za dojenčka. In vendar še marsikaj grešimo v tem pogledu. Dokler dojenček ne kobaca okrog, navadno ne pride v stik z živalmi, toda potem se večkrat zgodi, da pustijo otroku, da boža psa, vleče mačko za rep, stiska zajčka k sebi in lazi za piščanci. Tako početje je zmerom nevarno in nehygienično. Domače živali lažijo po blatu in prahu, nikdar niso popolnoma čiste, in otrok si tako umaže roke. Vemo pa, da nosi malček v kljub skrbni pažnji roke v usta. Tako otroku lahko zaide v usta ali pa v požiralnik dlaka ali perje, in nastanejo lahko hude posledice. Gobček in kremplji domačih živali so vse prej ko čisti, in tudi najbolj nedolžna in prijazna mačka lahko opraska. Iz malenkostne praske se je že večkrat razvila huda rana. Otroci tudi nima dovolj razuma, da bi ločil živo mačko od baržunaste; vseč mu je, da hodi, da ima mehko dlako, toda prav nič ne ve, da žival tudi čuti in da se zna braniti, ako ji otrok povzroča bolečine. Žival ni igračka. Dajte otroku igrače iz lesa in blaga, živali pa ne pustite v njihovo bližino. V tem pogledu je na kmetih dosti slabše ko po mestih. Kolikokrat vidimo, da malček, ki se hoditi ne zna, leze za mačko ali psom in ga vleče za rep, ušesa; uboga žival cvili, otrok ki nima razuma, pa vriska od veselja. Toda take igre se navadno žalostno končajo, otrok dobi praske, žival vgrizne, če se ne zgodi še kaj hujšega. Mnoge domače živali so pa toliko dobrodušne, da se niti ne branijo, toda vzlic temu škoduje otroku taka igra. Otroci se navadi trdosrčnosti proti živalim, ki mu lahko ostane za vse življenje. Žival mu ni čuteče bitje, temveč le stvar, nad katero ima popolno oblast.

Zanimalo bo tudi vprašanje, ali mačke res zadušijo dojenčke. Odgovor na to vprašanje je kaj preprost. To ni res. Zgodilo se je pa že, da je dojenček sam spal v sobi, kjer je bila tudi mačka. Mačka išče vedno toploto, in tako najde naposled zibko, tam čuti toploto, topli dih iz dojenčkovih ust in že leže otroku na obraz. Pri tem se lahko zgodi, da se otrok zaduši, posebno če je še prav majhen, mačka pa dorasla in dobro rejena in če ni nikogar v bližini, ki bi hitro rešil otroka neljubega bremena. V takem primeru ne gre za hudobnost mačke, pač pa za nepazljivost staršev. Na kmetih se je tudi že zgodilo, da so prišli prašiči v sobo, kjer je spal dojenček v nizki zibelki. Ker diši dojenček po mleku, so se ga prašiči lotili in, preden je prišel kdo izmed ljudi na pomoč je bil dojenček že mrtev, ali pa vsaj pohabljen in hudo ranjen. Vse to nam samo kaže, kako pazljivi moramo biti, če živimo na kmetih. Zapirajte zmerom vrata, pazite, da so hlevi dobro zaprti in ne puščajte otrok brez nadzorstva.

Živali smejo v otrokovo družbo šele tedaj, ko je otrok dovolj razumen, ko spozna, da so živali njegove prijateljice in mora z njimi ravnati tako, kakor želi, da se ravna z njim samim. Takrat je otrok tudi že toliko razumen, da ve, da si mora zmerom po igri z živalimi dobro umiti roke.

Kako obleči otroka v hladnem času

Otroci morajo biti v mrazu dobro in pravilno oblečeni. Mati naj zlasti pazi, da bodo imeli tople nogavice, kajti ničesar ni, kar bi bilo za zdravje škodljivejše kakor mrzle noge. Čevlji naj bodo iz močnega usnja in imeti morajo debele podplate. Če je otrok zelo nežen in bi se bilo treba bati, da ne ozebe, naj

dobi v čevlje tople vložke. Čevlji ne smejo biti pretesni, da mu bo kri po nogah pravilno krožila. Ko pride otrok ob mrzlih, vlažnih dneh domov, naj takoj sezuje čevlje in si natakne druge nogavice. Njegove čevlje napolnimo s papirjem in jih damo na toplo, toda ne preblizu ognja, ker utegne v tem primeru usnje razpokati. Tople volnene hlačke so za dečke in deklice potrebne. Zelo debel, težak plašč ni priporočljiv, ker se otrok v njem preveč razgreje. Bolje je, da damo otroku pod plašč še volneno majico. Otroci naj v mrazu ne hodijo razoglati, imeti pa morajo tople volnene rokavice.

Zaključni prireditvi gospodinjsko-kuharskih tečajev:

Na Štefanovo, dne 26. decembra 1952, v Pliberku pri Brezniku:

Gospodinjsko-kuharska razstava od 8. do 14. ure; ob 14.30 uri kulturna prireditve z veseligr, petjem, recitacijami in nato prosta zabava.

Na Štefanovo, dne 26. decembra 1952 v Spodnjih Borovljah pri Ravšu: Gospodinjsko-kuharska razstava od 11. ure, popoldne ob 14.30 uri pevski koncert z veselimi prizori in v nadaljevanju družabni večer.

K obema prireditvama vsi prav pristrčno vabljeni!

Kuharski recepti

SIROVA GRMADA Z JABOLKI IN OREHI

Pol kilograma sladkega sira pretlačimo skozi cedilo, mu pridenemo nekoliko sladkorja in ga mešamo tako dolgo, da postane gladek. Potem olupimo jabolka in jih narežemo na majhne koščke, nastrgamo bolj trd črn kruh, orehe pa zmeljemo. Vse to zložimo po plasteh v stekleno skledo, ki jo po vrhu okrasimo z jabolčnimi krlji, s kupčki sira, z razpolovljenimi orehovimi jedrci ali pa kako drugače. Če denemo za vrhno plast nastrgani črn kruh, potem je posebno lepo videti bele kupčke sira in koščke jabolk.

SADNI KOLAČKI

Kozarec posnete smetane z zavretega mleka osladimo z žlico sladkorja, osolimo in pri mešamo toliko moka, da dobimo primerno trdo testo, ki ga potem razvaljamo v mlince, velike 25 do 30 cm. Te mlince denemo nato na dobro pomazano pekačo, kjer jih obrežemo in narežemo na osem enakih delov ter spečemo v precej vroči pečici. V 15 minutah so mlinci na pol pečeni. Potem jih hitro obložimo z že pripravljanim sadnim nadevom in pečemo še nekako 10 minut. Kolačke ponudimo tople ali pa mrzle.

Sadni nadev. Pol kilograma olupljenih jabolk narežemo na četrtinke in jih hitro združimo z dvema žlicama vode in dvema žlicama sladkorja. Prav tako pripravimo tudi rabarbaro.

SNEZENI POLJUBČKI

Štiri beljake, 36 dkg stolčnega sladkorja in sok od polovice limone stepamo v kotličku

nad soparo tako dolgo, da se dobro zgosti. Tej zmesi primešamo potem na drobno narezanih fig in sesekljanih orehov, potem pa vzamemo kotliček s sopare. Nato namažemo pekačo z voskom, zajemamo sneženo zmes z žličko in pokladamo kupčke v pekačo. Te poljubčke pečemo, prav za prav sušimo, kar v odprti pečici in moramo paziti, da ne zarumene.

MEDENI POLJUBČKI

Iz 30 dkg mehke moka, 20 dkg sladkorja (sipe), 2 celih jajc, 7 dkg medu, malo cimeta, za noženo konico jedilne sode in iz ene stolčene žbice zamesimo testo. Ko testo nekaj časa počiva, ga tanko razvaljamo (1 cm) in zrežemo z obodcem, ki meri v premeru 3 1/2 cm, na okrogle poljubčke, ter jih pokladamo na pekačo, ki smo jo namazali z voskom. Preden denemo pekačo v pečico, pomazemo piškote z raztepenim jajcem in potresemo za okras z narezanimi orehi ali mandeljni, potem jih pa spečemo na hitro v vroči pečici, da se testo ne razleže.

OREHOVE PALIČKE

Iz 8 dkg moka, 8 dkg sladkorja, 8 dkg presnega masla, 8 dkg zmletih orehov, (mandelj ali lešnikov) in 2 rumenjaka zamesimo gladko testo, ki ga potem razvaljamo in razrežemo v kratke paličke. Te paličke pomazemo nato z beljakom, jih povaljamo v debelo sesekljanih orehih ali mandeljnih in sladkorju, lahko pa tudi v nastrgani čokoladi ter jih spečemo v povoščeni pekači.

PREPROGE, PREGINJALA
BLAGO ZA POHIŠTVO
POSTELJNINA IN
NAMIZNI PRTI

Radlmayer

BELJAK-VILLACH, POSTGASSE 3, TELEFON 47-67

nik blagoslovlja ljudstvo, orgle so onemele. Službe božje je konec, a ljudstvo ostane kleče in se ne makne iz svetišča. Pred cerkvijo sedi na konju Tah i in nestrpno suka belo brado. Konj nemirno prestavlja noge, nemirno igra Tahiju srce. Na trgu se zvrsti četa štajerskih mušketirjev iz Stattenberga.

„No, ali bo že konec popovskih litanij?“ se zadere Tah i, a Peter Bošnjak mu javi, da ljudstvo noče zapustiti božjega hrama.

„Dobro! Mušketirji naprej! Zapodite pseta iz te svete luknje!“

Mušketirji planejo na cerkvena vrata in se zvale v cerkev. Težki koraki vojašine odmevajo pod svodi, ljudstvo dvigne glasen krik in vik.

„Bog pomagaj, Jezus reši nas!“ zavpijejo žene in otroci, a moški škripljejo z zobmi. Bled stoji župnik pred oltarjem in dvigne sklenjene roke proti nebu. Šum in hrum od vseh strani, s kopiti, pestmi, psovkami in kletvinami pođe mušketirji ven može, neoborožene ljudi ko živino, za moškimi pa se stiskajo prestrašene ženske, ki blede ko zid stokajo, kriče in jokajo, a župnik se vrže pred oltar; solze mu teko na mrzli kamen. Pred cerkvenimi vrati so vojak postavili kopja križem, na trgu stoji cela četa vojščakov, a pred njimi se meša obupano in prepadeno ljudstvo. Visoko dvigne statuenberški baron glavo in zavpije:

„Petal! Poznate moje povelje? Takoj predajte ključ! Ti, Lolič, pa zapisuj imena!“

Zdajci stopi pred Tahija visok, sivolasni starac širokega obraza in živih oči — starešina

Mijo iz sela Golubovca, položi roko na srce in mirno reče:

„Kralju dajemo, kar je kraljevega, gospodarju, kar je gospodarjevega, toda, kar je naše, tega ne damo!“

„Vi ne daste ključev?“ zarjove, škripajoč z zobmi, Tah i.

„Ne damo, pri Bogu da ne!“ zavpije Gubec in dvigne roko, vtem ko se je mati oprjela njegovih ramen.

„Ne damo, ne damo!“ obupno zavpije ljudstvo v en glas.

„Oj!“ zagrmí Tah i, vzpočlode konja, se ustavi pred svojo četo in zapove: „Ogenj! Ustrelite, fantje! Pobijte pasjo drhall!“

Množica zadrhti, puške počijo. Dim, plamen, grom! „Joj, Jezus!“ se dvignejo do neba glasovi, da se trga srce. Množica se razprši. Tu pade mladenič, tam klecne žena, ki se prijemajo za srce, tu se zamaje in zvali po tleh starček, tam spet se smrtno ranjeno zvija dete. Kri teče, nedolžna kri po črni zemlji pred božjim licem na sveti velikonočni dan. Ljudje beže, vojaki pobesne, bijejo, suvajo, sekajo. Kopito prekolje starcu Miji glavo, ranjen pade Gubec materi v naročje.

A Tah i se dvigne v stremenih, goste obrvi mu od radosti drhtijo, ustnice se mu širijo v pošasten smeh in oči se mu leskečejo ko ljutemu gadu. Veselo gleda na bojišče, kjer žena objema in poljubuje mrtvega moža, kjer mati zbira ostanke zaklanega otroka, ker si ljudje trgajo z glave lase in se tolčejo po prsih — a on ne sliši nič, ne čuti nič. Zažene se na

konju preko množice proti cerkvenim vratom, kamor je bila Gubčevka odvlekla ranjenega sina in hoče zamahniti po njem s sabljo, toda starka se ko levinja postavi predenj in upirajoč vanj veliko solzno oko reče:

„Udari!“
„Stran baba!“ zatuži Tah i in spet zamahne, kar stopi iz cerkve duhovnik in na glas, da se sliši po vsem trgu, vzklikne dvigajoč srebrno razpelo:

„Na tej skali bom sezidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala!“

Nasilnik se zdrzne, roka mu kloni, srdito obrne konja in odbrzi na grad. V tem hipu se pojavi podžupan Jurij Raškaj, ki je pridiral iz Zagreba, kamor mu je Štefan Grdak sporočil, kaj se v Stubici godi in zapove v imenu bana na gradu, da se nihče ne sme dotakniti kmetov.*

Vstajenje je, spomin krvave žrtve. Tožno cinglja mrtvaški zvon. V stubiški cerkvi leže trupla kmetov, kraj njih kleči župnik in moli

* Podžupan ni bil to, kar danes pomeni ta beseda, Raškaj je bil plemič in namestnik velikega župana, ki je načeloval avtonomni zagrebški županiji z lastno skupščino. Zato je razumljivo, da se graščak, ki je bil posestnik v kraju, ki je bil pod zagrebško veliko županijo, Raškaju ni smel naravnost upirati. Tlačanska vas sama ni imela župana s kakršnikoli pravicami, ampak že imenovanega „špana“, ki ni bil več ko valpet in je po navodilih graščaka odredjal in razporejal tlako. Nekaj več je bil starešina ali vaški mirovni sodnik, ki je kot znamenje svoje oblasti imel palico in poravnava manjše spore med kmeti; bil je pa tudi v tem povsem odvisen od graščaka.

za netolžne duše, a po brdih se razlega jok in stok vdov in osirotelih otrok.

Tretji dan po vstajenju kleče pred oltarjem brdovške cerkve trije kmetje, prvi iz Stubice, drugi iz Susjeda, tretji iz Brdovca.

„Sinovi!“ reče župnik Babič, ki jih blagoslovja, „Bog vas blagoslovi, Bog vas spremlja na potil Vaše rane sem popisal v tem pisnu. Ponesite ga pred lice kralja, odkrijte mu svoje srce. Kralj naj pomaga, to vam je edino upanje. A ti, pravični Bog, omehčaj srce vladarju!“

XIX.

Poletje je lepo, pokrajina mirna, mirna ko v grobu. Kri mučencev pred stubiško cerkvijo je spuhnela, kmečki odposlanci so se vrnili s kraljevega dvora, kjer so jim rekli, da bo krona ukrenila, kar je ukreniti treba. Kmetje so se potuhneli, molče in komaj da dihalo. Tah i je gospodar, Tah i je mogočen.

Na Susjedgradu pa so napočili čudni dnevi. Gospo Heleno so gotovo izpile kače. Bolna se zvija na svoji postelji pred sliko Arlandove Dore. Lica ji gore od smrtonosne vročice, oči prevrača in stiska zobe, da bi je duša ne zapustila, preden se ne maščuje nezvestemu možu. Vse je izvedela, vse. Smrt jo priklepa na posteljo, ledeni smrtni znoj ji stopa na čelo, a Tah i se greje na bujnih prsih mlade blodnice. Oh, živeti, živeti! je vzdihovala Helena. (Dalje.)

KOLENDAR

Torek, 23. december: Viktorija
 Sreda, 24. december: Adam in Eva
 Četrtek, 25. december: Božič; Roj. Gospod.
 Petek, 26. december: Stefan, mučenec
 Sobota, 27. december: Janez Evangelist
 Nedelja, 28. december: Nedolžni otroci
 Ponedeljek, 29. december: Tomaž, škof
 Torek, 30. december: Evgenij

SPOMINSKI DNEVI

- 23. 12. 1875 — Rojen na Vinici pri Sodražici literarni zgodovinar, pisatelj in urednik dr. Ivan Prijatelj.
- 24. 12. 1829 — Rojen skladatelj Benjamin Ipavec — 1848 Rojen bolgarski pesnik-revolucionar Hristo Botev — 1853 Rojen v Selcih nad Skofjo Loko zgodovinar Franc Kos.
- 25. 12. 1840 — Rojen ruski skladatelj Peter Iljič Čajkovski — 1877 Rojen skladatelj Emil Adamič — 1943 Začetek VI. ofenzive proti NOV v vzhodni Bosni.
- 26. 12. 1825 — Rojen slikar Janez Wolf — 1898 Zakonca Pierre in Maria Curie sta sporočila pariški Akademiji znanosti, da sta odkrila radij.
- 27. 12. 1822 — Rojen francoski učenjak Louis Pasteur, ki je znašel serum proti pasji steklini — 1861 Umrli jezikoslovec France Metelko — 1918 Napad italijanskih šovinistov na slovensko tiskarno „Edinost“ v Trstu.
- 28. 12. 1789 — Prva uprizoritev Linhartove „Zupanove Mücke“ — 1839 Rojen eden prvih slovenskih socialistov Ivan Zelencičar — 1855 Rojen srbski skladatelj Stevan-Stojanović-Mokranjac.
- 29. 12. 1600 — Divjanje cerkvenih in posvetnih oblasti proti protestantom na Kranjskem. V Ljubljani so zažigali 8 vozov slovenskih protestantskih knjig.

Smučarji, pozor!

Slovenska fizikturna zveza v Celovcu je sprejela od Koroške smučarske podzveze v Ravnah vabilo, da bi se iz Koroške v čim večjem številu udeležili zimsko športnih prireditev v Črni v Mežiški dolini. Prireditve Koroške smučarske podzveze v Ravnah bo predstavljala zimski del v okviru vsakoletnega koroškem Slovincem dobro znanega tradicionalnega „Koroškega festivala“.

Prepričani smo, da bomo z objavo tega vabila vzbudili veliko zanimanja med našimi ljubitelji smučarskega športa in se bodo prav mnogi prijavi in se prireditve v Mežiški dolini udeležili.

Ta zimski del imenovanega festivala bo med časom od 25. januarja 1953 do 1. februarja 1953 z bogatim in pestrim sporedom. Med tem časom se bomo tovariškemu povabilu z veseljem odzvali tudi iz zamejske Koroške. Dneve, ko se bomo športnih prireditev, ki bodo med drugim obsegale slalom, veleslalom, smuk in solo-skoke, udeležili tudi mi, bo Slovenska fizikturna zveza pravočasno objavila.

Vsi, ki se želijo teh skupnih športnih dnevo udeležiti, naj se prijavijo najkasneje do dne 20. januarja 1953 pisмено ali osebno pri Slovenski fizikturni zvezi v Celovcu, Gasometergasse 10, in naj navedejo, v kateri panogi želijo tekmovali.

Smučarjem, ki se bodo prijavi k udeležbi smučarskih prireditev v Mežiški dolini, priporočamo, da se vključijo po možnosti v smučarska tečaja v Bilčovsu in St. Janžu v Rožu, da bodo mogli v Črni čim uspešneje sodelovati.

Smučarski trening v Bilčovsu in St. Janžu v Rožu

V številki 88 „Slovenskega vestnika“ smo že poročali, da bo prišel na Koroško znani skakalec Rudi Finžgar, ki bo vežbal mladino za smučarski šport.

Danes obveščamo vse mladince, ki se zanimajo za lepi in plemeniti zimski šport, da bosta dva smučarska tečaja v prvih dneh januarja prihodnjega leta, namreč:

- 3. in 4. januarja 1953 v Bilčovsu in
- 5. in 6. januarja 1953 v St. Janžu v Rožu.

Vabimo vse mladince, da se treninga za smučanje sploh in skakanje posebej prav številno udeležijo. Training pod vodstvom mednarodno priznanega skakalca Rudija Finžgarja, ki se je uveljavil že na mednarodnih skakalnicah in je član jugoslovanske državne reprezentance, bo nudil vsakemu udeležencu edinstveno priložnost, da si bo lahko osvojil potrebno spretnost za obvladanje smučarskega športa. Zaradi tega vas vabimo, da ne zamudite izkoristiti to priložnost.

Udeleženci naj se oglasijo za vsak tečaj prvi dan zjutraj, torej 3. januarja v Bilčovsu pri Hanziju Ogrisu in 5. januarja v St. Janžu pri Hanziju Weissu. Slov. fizikturna zveza.

Izpod Obirja, Jepe in Kovnice

I. ZVESTOBA DOMAČI ZEMLJI

Z vsem sroem je visela moja mati, ki je bila rojena v strmih plajberskih Rutah, na koščku naše borne, prodnate zemlje, katera je ležala v ravnini ob Dravi. Za vse na svetu ne bi bila šla od hiše in samo njeni starosti ter najemniku s „številnimi“ otroci je uspelo, da njen dom za časa Hitlerja niso odvzeli in oddali Kanalom. Ko je bila vendar dospela pred 17. ali 18. leti k meni na obisk v sončno, pravljicolepno Celje, katero koroške mrzle zime skoraj ne poznajo, jo je, staro, vso v domači zemlji zakoreninjeno mamico, bohotnost in bujnost narave v podnebno tako mili okolici mesta ob Savinji tako prevzela, da mi je začela delati najostreje očičke, češ, zakaj si tako krčevito ohranjal svoj dom na Koroškem, zakaj se nisi za stalno preselil v to prelepo, rodovito okolje ob Spodnji Savinji — Takrat so pač delovali v meni, mladeniču, še idealistični nagibi, spomini na otroška leta in gorsko romantiko Koroške. Bil sem pač od splešnega navdušenja za slovensko Koroško na jugu kakor omamljen in nisem videl svoje borne, prodnate domače zemlje ob Dravi. Delovala je v meni še poezija otroških let, pesmi ter pravljice tajinstveno šumeče in žuboreče, grgrajoče in kloktajoče Drave, veličastnost skalnatga očaka Ojstrca, Črnega vrha in Macna in vsa jasna, prostrana in svetla dalja Rožne doline s tako prijaznimi vasicami in naselji od visoko pod Obirjem počivajoče Smarjete pa do v sivi tančici na skrajnem zapadu nakazanih ostrih grebenov Golice in Jepe.

Zemlje vendar, trde, borne, siromašne zemlje pod temi vršaci, pod katerimi sem se rodil, nisem nikdar pozabil in ji mogel postati nikdar nezvest.

Smarjeta v Rožu

Okoli dvajsetletni sin kmeta p. d. Tomažiča, Jožef Rulic, se je v soboto, 13. t. m., pri kmečkem delu težko ponesrečil. Jožef je drugače kot pomožni delavec zaposlen izven domače hiše, kadar pa nima dela oziroma ob prostih dnevih, pa pomaga tudi pri domačem gospodarstvu. Tako je tudi navedeno soboto pomagal rezati krmno na stroj. Kakor pa je le prerado rezato res, da nesreča ne počiva in je tudi predvsem pri kmečkem strojnem delu potrebna skrajna previdnost, se je primerilo, da so Jožefa zgrabila rezila stroja in mu posekala desno roko skoraj docela. Nesrečnega Jožeta so prepeljali v bolnico v Celovec. Boletna je nezgoda najbolj za ponesrečenca samega, pa tudi za domače, družino, iz katere izhaja 13 otrok.

Loče

V visoki starosti enainosemdesetih let je umrl gostilničar znane Pušnikove gostilne, stari oče Kristijan Pušnik. Do zadnjega je bil krepak in delaven iz dneva v dan. Po poklicu je bil gozdar, ki ga je na vseh službenih mestih z veliko vnemo izvrševal. Ko je vstopil v pokopje, se je popolnoma posvetil kmetijstvu. Življenje in delo v naravi ga je ohranilo v visoki leta čilega in zdravega.

V Pušnikovi gostilni se je odigravalo veliko slovenskega narodnega gospodarskega in kulturnega življenja za Loče in okolico. Prostori Pušnikove gostilne so bili vedno na razpolago slovenskim prireditvam in shodom. Tudi poslovni prostori Kmečke gospodarske zadruge so pod streho Pušnikove hiše. Eden izmed sinov je izštudiral za živinozdravnika in posluje v Št. Jakobu v Rožu.

Ob številni udeležbi žalnih gostov iz bližnje in daljnje okolice so zanesli pokojnega Pušnikovega očeta na domače pokopališče k zadnjemu počitku. Globoko občutene poslovilne besede je izpregovoril župnik dr. Ogris. Pušnikov oče naj se spočije od svojega z delom izpolnjenega truda polnega življenja, preostalim svojcem pa naše sožalje!

Želinje pri Trušnjah

O tragični smrtni nesreči komaj trinajstletnega Petra Blažiča, po domače Binterjevega sinčka v Štriholčah, o kateri smo v zadnji številki na kratko že poročali, smo prejeli še naslednje podrobno poročilo. V soboto popoldne, 13. t. m., je prišel Peter domov in vesel pripovedoval, da bodo v šoli napravili božični-

Vsa roviščina domače zemlje je utonila v prelestnem pojmu domovina.

2. V LEDENICAH IN SP. BOROVLJAH

Nekega jutra obstanem na vzpetini križišča železniškega tira ledeniške proge ter v ponoči zapadlem zimskem snegu ne vem, ne kod ne kam v Spodnje Borovlje, počakam na možakarja, ki se mi bliža iz sosedne vasi. „A, k Smoleju hočete, Ja, pa Smole se piše tu vsak drugi,“ smeje poudari prijazni prišlec. „Morate že povedati, kako se pri hiši pravi“. In ko možak našteje par hišnih imen, se spomnim, da moram k hiši, pri kateri je domače ime Smoja. Tedaj se mi zazdi, da sodim pravilno, če pogosta Smolejeva imena spravim v neposreden stik z grmičevjem brine (v Rožu in ob Spodnji Zilji „smole“ imenovano), ki mora tu, kakor pri nas doma na apneničastem prudu pod Obirjem, rasti tudi zelo pogosto.

Sicer mi odvrne gibčna in resna Tratnikova hčerka, kateri se tako silno mudi nekam v bližnji gozd, da mora iti po „brino“, ki jo rabi za okrasitev dvorane za poskusni obed, katerega prireja gospodinjski tečaj pri Ravšu. Šele po dolgem pojasnjevanju izvem, da v tem primeru ne gre za brinje — smole, marveč za jelkino in smrekovo vejevje. V toliko je „brina“ v tem okolišju spremenila svoj prvotni pomen! „Pa pri nas, na naši skopi zemlji morajo že čisto majhni otroci vršiti vsa kmetiška dela“, pojasnjuje zgovorna Tratnikova mama, „in hčerko je nekoč učiteljica naravnost napodila iz šolske sobe, ker je gosposki učiteljici otrok „smrdel“ preveč po silosu, okisani zeleni kmeti, ki jo je morala hčerka pokladati predno je šla k šolskem pouku“.

V hiši „Pri Božiču“ v Sp. Borovljah, kjer mo-

co in naj bi domači prispevali za drevesce. Mati je takoj nekaj prispevala in Petček je takoj tekel k sosedu, ki je krajevni šolski načelnik, in tam prispevek oddal, ker tam namreč zbirajo darove za šolsko božičnico. Petček je imel veliko veselje s konjem in je od sosedu hitel domov, da bi šel z očetom, ki je vpregel in se napotil v vprego v gozd po drva. Peter je po svojih močeh pomagal očetu nalagati drvino. Komaj pa sta pričela drva nalagati na voz, je pridrvela iz sosedovega p. d. Grošlnevega gozda, ki je višje zgoraj, debela ranta naravnost proti Binterjevima. Oče je sinčka takoj opozoril, naj pazi in beži, toda bilo je prepozno in ranta je trčila Petčku naravnost na glavo, da se je na mestu zgrudil na tla mrtev. Težko prizadeti oče je namesto hlovov pripeljal mrtvega sinčka domov in samoumevno je, kakšna žalost je zanjela Binterjevo družino.

Minuli ponedeljek dopoldne smo smrtno ponesrečenega Petčka pokopali na pokopališču v Želinju. Poleg številnih odraslih žalnih gostov so se pogreba udeležili tudi njegovi sošolci z učiteljstvom.

Težko prizadeti žalujoči družini odkrito sožalje!

Vernberk

Kako hitro lahko vsakega doleti na cesti nepričakovana usodna nesreča, je spet razvidno iz primera smrtno nezgode, ki se je pripetila pri nas pretekli torek. Okoli popoldneva je obstal na postajališču pred občinskim uradom avtobus državne železnice. Iz občinskega urada je prišla 55-letna vdova Barbara Cankar in je hotela verjetno vstopiti v avtobus, ker je hitela preko ceste v smeri proti avtobusu. Medtem pa je za trenutek pozabila na pozornost in ni opazila, da je v istem času privozil po cesti tovorni avto tvrdke Stadler iz Celovca. Šofer tovornega avtomobila je ženo sicer opazil in zavrl, toda bilo je prepozno in nesrečna žena je prišla pod voz, ki jo je zavlekel dobrih deset metrov po cesti ter jo prevozil, kjer je zadobila tako težke poškodbe, da je ostala na mestu mrtva. Vdova, ki je prišla na tako tragičen način ob življenje, zapušča dvoje nepreskrbljenih otrok.

Smihel nad Pliberkom

Živinozdravnik France Mikl v Smihelu nad Pliberkom je dne 18. decembra t. l. promoviral na dunajski veterinarski visoki šoli za doktorja živinozdravstva. Čestitamo!

ram z gospodarjem, z živahno, izredno ukaželjno gospodinjjo in še bolj zvedavim sosedom, mladim Jurjevcom, prirediti kar stoji kratek tečaj o krmiljenju ščetinarjev, mi pojasnijo, da na ledeniški prodnati zemlji ne morejo najti pšenične sorte, ki bi uspevala in zato pridelovanje te sploh opuščajo. Jurjevec je preračunal, da iz izkopička „čomp“ (krompirja) lahko kupi trikrat toliko pšenice, kakor mu je sicer da na enaki površini ondodna zemlja.

Pri „Smoji“, kjer se kot nepovabljen tujec skoraj ne upam v hišo, doživim pa prijetno presenečenje. Stari gospodar je kljub majhnemu obsegu posestva, posebno vnet za napredek in v stari a živahni gospodinjji pa najdem nekdanjo narodno mučenico iz hitlerjevskega časa, ko so jo za pol leta zaprli in potem obsodili na petletni pogojni zapor samo zato, ker je pisala v slovensčini in v zaprtem pismu svojemu bratu, železničarju v Celje stvarno in resnično o tedanjih težkih časih.

Sploh pa najdem v tem, glede skoposti zemlje moji domači vasi tako podobnem okolju, duhovno čisto druge ljudi. Mnogo bolj resne, stvarne in povsem gospodarske, čeprav sicer tako priščno dobre. Neprimerno manj smeja, šale in pesmi je tu kot v dolini Spodnjega Roža med našim lahkoživim, zasanjanim in veselim borovljskim mestom ter med Obirjem, za katerim je že (tako so se ponorčevali včasih Celovčani!) konec sveta. Pač menda za malomeščanske „purgarje“.

Predno se povzpnem na vijugasto, strmo, a v primerjavi z dolino izredno rodovito pobočje pečniškega naselja, stari Tratnik „z mladim sroem“ (naj mi tovariš oprostí ugotovitev!), porine predme listek, Kazenski nalog. Oblast ga je kaznovala zato, ker je mesar ponudil in plačal za tele za šiling višjo ceno kot je sicer predpisana. „Navzgor takoj vidijo in kaznujejo malce višjo ceno, ne vidijo pa in ne kaznujejo vseh onih kupevc in odjemalcev (ki se bogatijo na naš račun), ki kupujejo živino, katero moramo vsled pomanjkanja kreme odprodati za vsako ceno,“ poudarja nekdo v vasi, ki je prejel enak kazenski nalog. „Kako naj se živimo in shajamo? Vsi tudi ne moremo iti v tovarne delat.“

3. KLENOST PEČNICE

Tudi Pečnik se vrača ves čemerin in nevoljen iz Beljaka, ker najlepši jabolki niti za dva šilinga ni mogel prodati. Čeprav dobra gospodinja — Pečnica spriču mokro-sneženega, neprijaznega vremena postreže s toplim čajem, gospodar Pečnik-Resman v svoji gosposki, že dokaj zljanski stvarnosti ne utegne intimneje razpredati o svojih bratih, svojih tovariših: eden nadučitelj pri Mariboru nekje, drugi živahni in vihravi Hanaj, nastavljen v Beogradu, a pred 32. leti moji učence takratne slovenske kmetijske šole Hoprijan (Goldbrunnhof) pri Velikovem.

Prijatelj Bvažič v Pečnici pa si zaradi nujne vožnje sploh ne vzame časa, da bi šel z menoj na zasnežena polja. Dodeli mi za spremljevalko starejšo ženo.

V gostilni „Pri Cemernjaku“, zadnji hiši pečniške vasi in znani izseljeniški družini, končujem v noči in v snegu ter ob svitu žepne svetilke „na Blatu“ svoje uradno poslovanje. Pred leti je bilo tu močvirje (blato), ki je sedaj po osušitvi za one ledeniške vaščane, kateri imajo zadosti delovnih moči, pravcata blagodat, mlademu Cemernjaku pa vsled stalnih stroškov za popravila naravnost v breme. Mladci Cemernjak, kmet in gostilničar, me tudi iznenadi z izredno čisto, lepo slovensčino in mi prizna, da se je pismenega jezika navadil vsled mnogega branja, največ pa v onih letih, ko je služboval med tako prisrčno dobrim in zavednim našim ljudstvom pri Gorici in Trstu. In še danes dobiva pisma od tam. „Na rokah so me nosili kot brata-sotrpina koroškega Slovence“ pripominja.

Medtem, odkar me ni bilo več pri Krištofu Cemernjaku, bilo je že pred dvema letoma, sta umrla oba, stara Cemernjakova mama in stari Cemernjakov oče. In očetov mrtvaški list, pisan v lepem domačem jeziku, viši še danes v gostilniški sobi. Toda gospodarska in prirojena stvarnost ter pomanjkanje časa na veliki kmetiji tudi mlademu Cemernjaku-Krištofu ne dopušča, da bi se vdal daljši brezskrbnejši gostilniški družabnosti. Za dva in tri ljudi mora danes delati kmetijski gospodar na Pečnici (še več pa gospodinja!), če hoče, da se za silo obdrži nad vodo, da ne propadeta on in njegova prisrčno ljubljena, domača zemlja.

Vernik

V globoki žalosti sporočamo vsem znanecem, da je dne 20. decembra 1952, v starosti 78 let preminul naš dragi mož, oče, tast, stari oče

Jernej Brežjak

p. d. Primož na Plaznici

Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 23. decembra t. l. od 10. uri v Št. Lipšu.

Zalujoča Primoževa družina

Jeklene oklopne blagajne	Kmetijski stroji	Hladilne omare in hladilne naprave
Oklopne zidne omare	Traktorji	Stroji za pranje
Jeklena pisarniška oprema	Unimog	Gospodinjske in gospodarske peči
Registrirane blagajne	Vzpenjače	na obroke

Služba za odpiranje blagajn

Ugodni priložnosti nakup in ugodni plačilni pogoji, strokovni nasveti, izmenjava strojev

Strokovna trgovina za blagajne in kmetijske stroje

CELOVEC . Paulitschgasse 13 . Telefon 35-02

Hans Wernig

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah:
6.20 Jutnja glasba — 8.15 Kaj kuham danes?
— 8.30 Pozdrav zate — 9.05 Zelje poslušalcev —
10.15 in 15.00 Šolska oddaja — 11.45 Za pode-
želsko ljudstvo — 12.00 Opoldanski koncert —
14.10 Kar si želite — 17.10 Popoldanski koncert.

Poročila dnevno ob: 7.00, 8.00, 12.30, 17.00,
20.00 in 22.00.

Sreda, 24. december:

15.00 Božične pesmi — 16.30 „Tisoč otročičev
stoji in gleda...“ — 17.10 Pesmi k Svetem ve-
čerju — 18.30 Božič v slovenski narodni pesmi.
Božične pesmi — 19.15 Božična oddaja — 20.15
Božična igra.

Četrtek, 25. december:

6.30 Božič je! — 8.05 Glasbena božična odda-
ja — 9.30 Božične pesmi — 10.00 Maša — 11.16
14.45 Zelje od blizu in od daleč — 16.15
„Otročiči pridite!“ — 17.25 Sport in glasba —
19.15 Poje Slovenski oktet pesmi s koncerta dne
13. decembra v Domu glasbe — 20.15 Lepa me-
lodije.

Petek, 26. december:

7.10 Glasbena darila za Božič — 8.05 „K dne-
vu Sv. Stefana“ — 9.30 Zelje od blizu in daleč
— 11.15 Glasba — 12.50 Opoldanski koncert —
14.00 Slušna igra — 15.00 Stare štajerske orgle
— 16.00 „Vsi otroci poslušaj!“ — 17.30 Sport
in glasba — 18.30 Pestra oddaja — 19.15 Pri-
ljubljeno — poznano! — 20.15 Sportna poročila —
20.20 Vesela opereta.

Sobota, 27. december:

14.15 Mesto in dežela — z roko v roki —
14.30 Zeli si kaj! — 15.15 Kulturno zrcalo tedna
— 16.15 Mala filmska revija — 17.40 Philips-re-
vija — 18.30 Komorna glasba — 20.20 Teden
lahke glasbe.

Nedelja, 28. december:

16.15 Otroška oddaja — 17.30 Sport in glasba —
20.15 Sportna poročila — 20.20 Orkestralna gla-

RADIO-PROGRAM

sba. Na programu II. od 21.00 do 22.00 sodobna
jugoslovanska orkestralna glasba. Igra orkester
Radia Celovec pod vodstvom Jakova Cipčija.

Ponedeljek, 29. december:

16.30 Za osamljenega in bolnega — 19.15 Med-
narodni promenadni koncert — 20.15 Koncert.

Torek, 30. december:

10.45 Iskalna služba — 11.00 Pozdrav za me-
sto in deželo — 14.30 Slov. oddaja — 15.30 Za
ženo in družino — 16.50 Humoreska — 18.30
Slov. oddaja — 20.15 Večerni koncert.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah:
5.30 Dobro jutro dragi poslušalci! — 7.00 Radij-
ski koledar in pregled tiska.

Poročila dnevno ob: 5.45, 6.30, 12.30, 15.00,
22.00 — 19.00 Radijski dnevnik.

Sreda, 24. december:

15.10 Solisti in zbori poje slovenske narodne
pesmi — 15.50 Zdravstveni nasveti — 16.00 Iz za-
17.30 Šolska ura za višjo stopnjo — 18.00 Zbori
in ansambli iz oper — 18.30 Zunanje-politični
feljton — 18.45 Igrajo Veseli godci — 19.40 Pe-
sni Otmarja Schoeckja poje mezzosopranistka So-
nja Draksler, pri klavirju Manijan Vodopivec —
20.00 Radijska igra — 21.00 Večerni spored orke-
stralne glasbe.

Četrtek, 25. december:

12.00 Valčki Johanna Straussa — 12.40 Sloven-
ske narodne pesmi — 13.00 Odgovarjamo na
vprašanja pionirjev — 13.15 Zabavni zvoki —
13.45 Tečaj francoskega jezika — 14.00 Igra Va-
ški kvintet, poje Franc Koren — 14.40 Lahka
glasba — 15.10 Od melodije do melodije — 16.00

Popoldanski koncert — 17.00 Oddaja za žene —
17.10 Melodije in ritmi — 17.50 Iz življenja enot
JLA — 18.00 Umetne pesmi poje mešani zbor
Glasbene Matice v Ljubljani — 18.20 Novosti iz
literature — 18.40 Dueti in pesmi iz Istre —
19.40 Zabavna glasba

Petek, 26. december:

15.10 Zabavna glasba — 15.45 Govorna od-
daja — 16.00 Komorna ura del J. Haydna, W. A.
Mozarta in F. Schuberta — 17.00 Teme VI.
Kongresa ZKJ — 17.15 Uganite, katere operne
melodije Vam igramo — 18.00 Uredniškova belež-
nica in pionirska pošta — 18.30 Radijska univer-
za — 18.45 Narodne pesmi poje Danica Filipič,
na harmoniko spremlja Avgust Stanke — 19.40
Zabavna glasba — 20.00 Egon Tome; Tedenski
zunanje-politični pregled

Sobota, 27. december:

— 16.00 Med glasbenim sporedom zanimivosti iz
znanosti in tehnike — 17.00 Poje Ljubljanski ko-
morni zbor pod vodstvom Milka Skoberneta —

17.20 Za pionirje — 17.40 Igrajo godbe na pihala
— 18.15 Slovenska lahka orkestralna glasba —
19.40 Melodije in ritmi — 20.30 45 veselih minut

Nedelja, 28. december:

13.10 Želeli ste — poslušajte — 15.10 Valčki,
polke in mazurke — 15.30 Za naše kmetovalce
— 15.40 Lahka glasba — 16.30 Juš Kozak; Matija
Zamejec, radijska igra — 17.00 Promenadni kon-
cert — 18.00 Radijska reportaža — 18.15 Naši
mali pojo in igrajo slovenske narodne pesmi —

Ponedeljek, 29. december:

18.40 Poje Maniborski komorni zbor — 19.40
Igra Ljubljanski plesni sekstet — 20.00 Okno v
svet — 20.10 Simfonični koncert Radia Ljubljana

Torek, 30. december:

11.00 Šolska ura za nižjo stopnjo — 11.30
Šolska ura za višjo stopnjo — 12.00 Opoldanski
koncert — 12.40 Med glasbenim sporedom zani-
mivosti iz znanosti in tehnike — 15.10 Lahka
glasba — 15.30 Oddaja za pionirje in cicibane
— 19.40 Zabavna glasba — 20.00 Ciklus preda-
vanj iz vzgoje otrok — 20.15 Naši solisti pojo
arije iz znanih oper — 21.00 Literarna oddaja
— 21.20 Melodije in ritmi.

HANS

Thomasse

BELJAK, WIDMANNGASSE 33

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
vesele božične praznike

Vsem našim cenjenim odjemalcem
in onim ki hočejo postati,
srčne božične
in novoletne pozdrave

Ljudska trgovina

Dietmar Warmuth & Co.

BELJAK

Vesel božič in srečno Novo leto želijo

Janko Male gostilna in trgovina SELE — ZGORNJI KOT želi vsem svojim gostom in odjemalcem vesele božične praznike in srečno Novo leto	Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi Stefan Andreas trgovina železnine CELOVEC, Karfreitstr. 9 telefon 47-06	Vsem ljubiteljem dobre kaplice vesele božične praznike in srečno novo leto želita Mara in Marica Prušnik GOSTILNA „OBIR“ CELOVEC	Vsem ljubiteljem narodne pesmi želi srečno in veselo novo leto Pavel Kernjak IZ TREBINJE — ŠT. ILJ
Družina Kuster Janez, p. d. Zulechner Mokrije	Družina Anton Knez Lobnik, Žel. Kapla	Družina Reichmann p. d. Linčej Moščenica	Družina Besser Račiče, Št. Peter na Vaš. želi vsem izseljencem in prijateljem vesele praznike
Hanzi Schwann, p. d. Mežnar lovec Loga ves	Družina Mihi Einspieler, p. d. Črnej Zgornja vesca	MARICA Gostilna Loga ves	Franc Stesl Pinja ves
Družina Krušic Janez, krojač Sekira	Družina Rudolf Slavko, p. d. Rudolf Bistrica nad Pliberkom	Krznarjeva družina ščetar Plešivec	Prangarjeva družina Zmotiče — Brnca
Sablatnik Joško, kovač Semislavče	Družina Kušej France trgovina Šmihel nad Pliberkom	Družina Dr. Mirt Zwitter Celovec	Družina Vavti, p. d. Hanin Šmihel pri Pliberku
Družina Kanzian Maks Rožek	Družina Kajžnik-Strelc Svatne — Področica	Prhovceva družina v Podnu	Hobjanova družina Loče pri Št. Ilju
Družina Gabriel Janko Breg pri Rožeku	Trgovina Renko Borovlje želi vsem znanoem in prijateljem prav vesele praznike in srečno Novo leto 1953	Nežmanova družina Bistrica na Zilji	Družina Galob-Trupe Loče
Družina Pavli Zima Pulpače	Jesenikovi v Lipi nad Vrbo	Urablnova družina Otož	Male Pavel Bistrica v Rožu
Peter Štornik prevoznik Št. Jakob v. Rožu	Franc Legat Podgorje	Janez Mikl Pečnica	Družina Nolti Černic lesna trgovina Log pri Vrbi

Vesel božič in srečno Novo leto želijo

Hranilnica in posojilnica Glinje želi vsem članom in vlagateljem vesel božič in srečno Novo leto Načelstvo	Družina Dr. Luka Sienčnik, živinozdravnik Dobrla vas	Družina Janez Weis, krojaštvo St. Janž v Rožu	Družina Pečnik Jurij Podjuna
	Družina Lapuš Florijan Psinja vas		Družina Urh Olipic Trnje pri Kapli na Dravi
Družina Urankar Hodiše	Družina Kati in Toni Umek Škofiče	Družina Sienčnik Andrej Hojnik Mokrije	Družina Kunčič Tomaž Spodnje Krčanje
Družina Robinig Franc Hom pri Velikovecu	Družina dr. Franc Petek zdravnik Velikovec	Družina Tomo Kupper Št. Rupert pri Velikovecu	Družina Aichholzer Franc, nadučitelj v p. Sp. Dobje ob Baškem jezeru
Družina Krasnik St. Janž	Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem in znancem v domovini družina Wieser, Dunaj	Hranilnica in posojilnica Borovlje vsem članom in vlagateljem vesel božič in srečno Novo leto Načelstvo	Družina Šimej Martinjak gostilna St. Jakob v Rožu
Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem znancem in prijateljem družina Turk Resnica		Družina Tratnikova družina Ledenice	
Družina Kofler p. d. Vavčar Šteben pri Beljaku	Družina Anton Gabriel kolarstvo St. Janž v Rožu	Družina Mihi Gabriel gostilna St. Janž v Rožu	Družina Borovnikova Borovlje želi vesele praznike in srečno Novo leto
Družina Švarc Sveče	Družina Goričnik Glinje	Družina Oraš Kajže pri Glinjah	Slovensko prosvetno društvo Drava v Glinjah
Vsem cenjenim odjemalcem, gostom in prijateljem želi vesele božične praznike ter srečno Novo leto Janko Ogris trgovina in gostilna v Bilčovsu	Družina Mlečnik kolarstvo Kožentavra	Družina Prušnik Karl gostilna Brde pri Kotnari vasi	Micka Košat, nameščenska Celovec
	Družina Janah Reka pri Št. Jakobu		Družina ing. Danilo Kupper Celovec
HRANILNICA IN POSOJILNICA St. Janž v Rožu	Upravni in nadzorni odbor Hranilnica in posojilnica Velikovec svojim članom in vlagateljem	Družina Franc Šnabl trgovina Št. Rupert pri Celovcu	Vesele božične praznike in srečno Novo leto želita Feliks in Pavlina Košutnik gostilna pri Cingelcu na Trati
Družina Stober kovač v Konatičah pod Strmcem pri Vrbi	Odjemalcem in znancem Ciril Rudolf kolarstvo Bistrica nad Pliberkom	Družina Pečnik, p. d. Bicej Rute/Bistrica nad Pliberkom	Slikarstvo Huter Janez Pliberk
Družina Janšič Gregor Dole pri Podravljah	Kumer Mirko p. d. Črčej Blato	Družina Hanin Franc, p. d. Lipej Cirkovče	Kolarstvo Maček Ignacij Pliberk
Družina Prušnik-Wölfl Lobnik-Železna Kapla	Potočnik Štefan, tesarski mojster Pliberk	Družina Mlinar Cirkovče	Krojaštvo Opetnik Blaž Pliberk
Družina Košutnik Tomaž Globasnica	Kos Janez kmet Šmarjeta pri Pliberku	Vsem nevestam in znancem Joško Pečnik Bistrica nad Pliberkom	Vsem, ki nosijo čevlje iz moje delavnice in prodajalne Opetnik Gregor, Pliberk
Vsem gostom, prijateljem in znancem Breznik Štefan, gostilna Pliberk	ELEKTROPODJETJE HOLLAUF Pliberk	Družina Trampuš Jurij, p. d. Božič Dob pri Pliberku	Traun Maks trgovina s stroji Pliberk
		Erich Fritz tkalnica Pliberk	Kolenik Lipej Šmarjeta pri Pliberku

Vesel božič in srečno Novo leto želijo

Družina Pavel Zima Škofiče	Koban Tomaž, p. d. Šmon Št. Kandolf	Družina Miro Miškulnik Podjerberk	Družina Rulic, p. d. Tomažic Kočuha
Družina Tomaž Dumpelnik Šteben	Družina Kružic Andrej, p. d. Motij Novo selo	Družina Franc Uršic kmet	Družina Anton Gril Plaznica
Vsem slovenskim sadjarjem in svojim odjemalcem želj veselo praznike in srečno Novo leto Ing. Polcer Marko drevesničar ŠT. VID v Podjuni Za pomladansko sajenje se priporočam z močnimi in odpornimi drevesci po ugodni ceni	Družina Janez Miklavčič izdelava cemetnih izdelkov Gorinčiče pri Št. Jakobu v Rožu	Družina Andrej Lajčaher mlinar Kotmara ves	Družina Vinko Gröblacher p. d. Hofovec, kmet izdelava strešne opeke iz cementa. kletarstvo sadjevca Deščice, Vrba
Kristi Lajčaher Kotmara ves	Družina Pavlič, mežnar Hodiše	Katz Joško Bošank Dob pri Pliberku	Janez Egartner Svatne pri Št. Jakobu
Družina Rainer Valentin, p. d. Vran Log pri Skofičah	Rutarjeva družina Kotmara ves	Družina Jože Serajnik, p. d. Serajnik Svatne — Področica	Andrej Mičej, Št. Vid v Podjuni
Družina Kompoš Tevžej mlinar Plašišče pri Hodišah	Petrova družina Zahomec	Janez Žagar, p. d. Tomažič v Brdih pri Kotmari vesi	Družina Kačnik p. d. Jogr Mala ves — Škocijan
Družina Šimen Gros Št. Peter na Vašinjah	Smrtnikova družina Korte	Ing. Cistimir Bauer Tresnja ves v Zilji	Kolenik Janez p. d. Šimon Borovje
Tomaž Waste, p. d. Rup Grabštanj	Sramsčnikova družina Zgornja Vesca	Lojz Baumgartner in žena Št. Jakob v Rožu	Rožanova družina Preblje
Josip Lesjak Himmelberg	Jožef Wurzer gostilna in trgovina Žoprače	Hauptmanova družina Otož	Boštjančič Pavel, kovač Branča ves
Abujeva družina Zahomec	Maksimovič Živko Kotmara ves	Družina Gröblacher-Martinova na Trebinji — Št. Ilj	August Safran, trafika v Bilčovsu
Družina Lutnik Labud	Kovarjeva družina Št. Jakob v Rožu	Krebs Karl Borovlje	Smojeva družina Spodnje Borovlje pri Ledenicah
Kordeževa družina Holbiče	Hanzi Stornik Leše	Kosmova družina in Hubert Ferčnik z ženo Sveče	Družina Možina Jožef Dob pri Pliberku
Družina Bašnik Egidij iz Čahorč želi vsem izseljencem veselo praznike in srečno Novo leto	Tonče in Milenka Schlapper Brncea	Družina Kerč Bela, Žel. Kapla	Dr. Kr. Pušnik živinozdravnik Št. Jakob v Rožu
Družina Srienc Stanko Zvabek	Družina Mihael Schleicher Loga ves	Družina Kušej, p. d. Srienc Blato	Družina Uršič Martin Potok/Št. Peter na Vaš.
Družina Mört Franc Bistrica nad Pliberkom	Naci in Angela Špendir Št. Ilj	Janez Jernej Št. Vid v Podjuni	Jakob Morak in družina Ribnica, Št. Peter na Vaš.
Hartman Janez, p. d. Hartman Libuče	Maček Jurij p. d. Dirntiš Vidra ves	Vsem znancem in znankam Apolonija in Viktor Gajšek Maribor	Alojz Mikula Peče 70 — Podklošter

Vesel božič in srečno Novo leto želijo

<p>KMEČKO GOSPODARSKA ZADRUGA BRNCA S POSLOVALNICAMI V DIČJI VESI IN LOČAH</p> <p>želi vsem odjemalcem uspeha polno novo leto</p>	<p>Družina Tribuč Florijan Zwein Kraigerberg pri Št. Vidu ob Glini</p> <p>Jurij Vidonig Celovec</p>	<p>JUŽNOKOROŠKA GOSPODARSKA ZADRUGA v Sinči vesi</p> <p>želi srečno novo leto</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Dobrla ves</p> <p>želi vsem svojim članom in vlagateljem uspehov polno novo leto</p>
<p>Družini Lovro Kramer, p. d. Janšej in Kori Perč Holbiče</p>	<p>Kmetijska zadruga Železna Kapla</p> <p>želi vsem svojim članom vesel božič in srečno novo leto, ter se priporoča tudi v novem letu z dobavo:</p> <p>strojev vseh vrst, krmil, semenja, gospodinjskih potrebščin, moke</p> <p>po najnižjih cenah!</p>	<p>Vsem gostom in znancem Družina Štefan Martin gostilna — Šmarjeta pri Pliberku</p>	<p>Družina Gregor Gabriel Leše</p>
<p>Družina Franc Jagovc Apače</p>		<p>Z visokega Štibarjevega vrha vsem članom Živinorejske zadruge Piko Janez, p. d. Belšak</p> <p>Družina Glinik Luka Pliberk</p>	<p>Družina Ogris Tomaž Pošnikar Slovenji Plajberk</p>
<p>Franciska Cemernjak Zg. Tehanče</p>		<p>Potočnik Richard, p. d. Bokrovč Grablje/Pliberk</p>	<p>Družina Joško Čimžar, trgovec Kotmara vas</p>
<p>Družina Franc Kovačič strojno mizarstvo Podjerberk</p>		<p>Družina Apovnik Janez, p. d. Zdove Senčni kraj</p> <p>Družina Milač Alojzij, p. d. Brenar Blato</p>	<p>Družina Kolenik Šmarjeta pri Pliberku</p> <p>Nachbar France inšpekcija Jadranske zavarovalne družbe Cirkovče</p>
<p>Družina Franc Kovačič strojno mizarstvo Podjerberk</p>	<p>France Vernik kmet, svetnik na r. Celovec</p>	<p>Družina Trampuš Jurij, p. d. Kanauf Dob pri Pliberku</p>	<p>Mörth Karl Bistrica pri Pliberku</p>
<p>Družina Janko Čuden lesna trgovina Bistrica pri Št. Jakobu</p>	<p>Amalija Braunsberger Beljak</p>	<p>Kinopodjetje Kraut Franc Pliberk</p> <p>Družina Martin Berger Sekira</p>	<p>Radio- in Elektrotrgovina Hans Kreutz, Celovec, Kramergasse 11</p> <p>Družina Maks Kaki, uradnik Loga vas</p>
<p>Družina Dr. Franci Zwitter Celovec</p>	<p>Nani in Andrej Hauptmann poslovodja Kmetijske zadruge Železna Kapla</p>	<p>Vsem pevcem in pevovodjem širom Sloven- ske Koroške želi vesele praznike in petja polno Novo leto V. Hartmann</p>	<p>Dipl. econ. Franc Brežjak Celovec</p>
<p>Družina Dr. Franci Zwitter Celovec</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Št. Janž v Rožu</p>	<p>TRGOVINA IN GOSTILNA Rutar ZITARA VES pošta Miklavčevo tel 14</p>	<p>Družina Gabriel gostilna, žganjarna in stiskalnica sadja Leše pri Št. Jakobu</p>
<p>Družina Franjo Ogris Celovec</p>	<p>Družina Zdravko Hartmann Korte</p>	<p>Elektro, kolesa, stroje, motorje, železnino, posodo, barve, šipe in tehnične potrebščine v trgovini</p>	<p>Družini Dersola-Urbajs, p. d. Šmonk Dole Rožek</p>
<p>Janko Šaler Celovec</p>	<p>FRANC GASSER tesarski mojster Bilčovs</p>	<p>FRANCE RUTAR DOBRLA VES — EBERNDORF tel. 20</p>	<p>Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi Martič Filip trgovina v Bilčovsu vesel božič in srečno novo leto 1953</p>
<p>Pepi Trap Celovec</p>	<p>Prijateljem in sovražnikom Stefan Janez Sp. Libuče</p>	<p>Športne predmete, igrače, časopise, papir in pisarniške potrebščine, fotoaparate, filme</p>	<p>Matevž Rainer lesni trgovec Loga vas</p>
<p>Milka Wieser Slovenji Plajberk</p>	<p>HRANILNICA IN POSOJILNICA Šmihel nad Pliberkom</p>	<p>Kralj Pavl, p. d. Mak Borovje</p>	<p>Valentin Valentinič Sv. Lucija</p>
<p>Tečajnice gospodinjsko-kuharskega tečaja pri Jurju v Šmarjeti pri Pliberku</p>			

Radio Schmidt

Radioaparati - elektromaterial - žarnice

želi vsem svojim odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto

Celovec
Bahnhofstrasse 22

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

Naša knjiga

Celovec, Gasometergasse 10

Hermann Pinter

uvoz-veletrgovina

sadje, zelenjava, južno sadje, živila, konzerve

Celovec

Rennplatz 4, telefon 13-84

Peter Urbane

doktor prava

in licenciat zavarovalnega prava
in licenciat žurnalistike (Bruselj)
po očetovem rodu iz Sv. Štefana
na Zilji

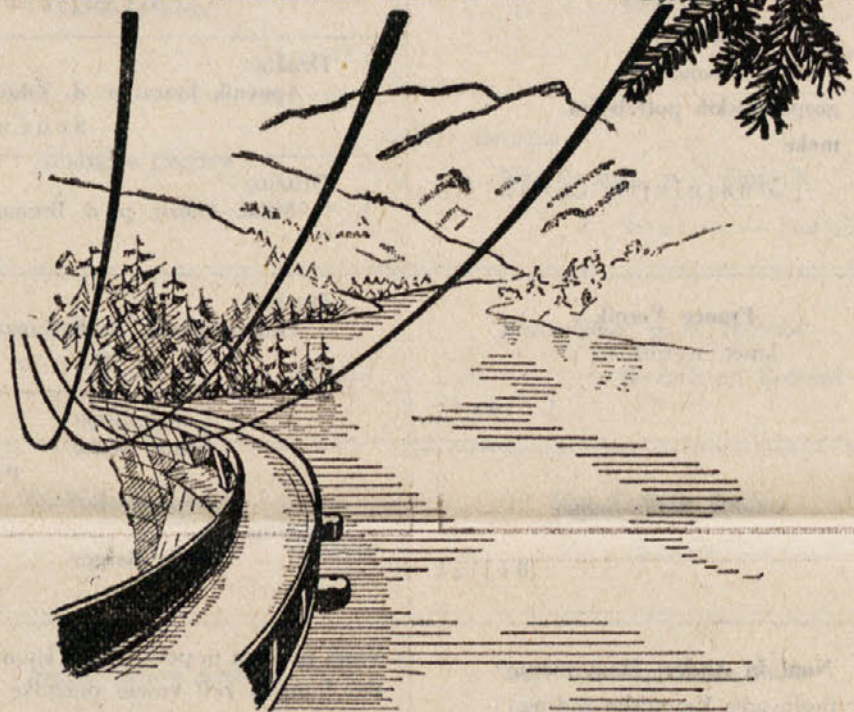
ustanovitelj in solastnik firme

„TRANSMUNDIAL“

s centralo v Caracasu (Venezuela)
in podružnicami: v Genovi (Italija),
v Parizu (Francija), v Toronto in
Montrealu (Kanada),

pošilja s svojo ženo LEO iz mrzle
Kanade slovenski Koroški božične
pozdrave in novoletna voščila

KELAG

Ein recht
fröhliches Weihnachtsfest
und ein
glückliches Neues Jahr!

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-A.G.

Restavracija Volkskeller

CELOVEC

Dr. Anton Urbane

doma iz Sv. Štefana na Zilji

odvetnik v Ljubljani

s svojo ženo

Katico roj. Milač

iz Olševka pri Kranju

in sinom VLADIMIRJEM

želimo koroškim Slovencem

vesele božične praznike

in srečno Novo leto

Anton Urbane

doktor prava

in licenciat zavarovalnega prava
(Bruselj)

po očetovem rodu iz Sv. Štefana na
Zilji

sedaj v glavnem mestu Združenih
držav Venezuele v Caracasu

se spominja v tropski vročini med
nasadi kavovca, kakavovca in banan
blizu ekvatorja slovenskega koroškega
božiča in novega leta v snegu in
mrazu

Vodilna hiša usnjenih izdelkov

Veit Mühlbacher sen.

CELOVEC

Rainerhof, Kramergasse 4

Siegfried Komposch

Špedicija, pesek, gramoz

RIBNICA

Gradbeno podjetje
Mestni gradbeni mojster

Alois Rinagel

in dipl. ing. Rudolf Moser

CELOVEC, Rosentalerstrasse 17 — tel. 16-28

Kärntner Druckerei

der Kärntner Druck-
und Verlags-Gesellschaft m. b. H.

CELOVEC

Viktringer Ring 28
Telefon 30-90 und 20-05

Deželni pridelki

žito

umetna gnojila,

semenja in

krompir

Peter
Schleicher

Celovec, Feldmarschall-Conrad-Platz

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in
trgovcem vesel božič in srečno novo leto

Alois Gmeiner

veletrgovina z ribami

CELOVEC, DOMGASSE

Vsem svojim odjemalcem in znancem
vesel božič in srečno novo leto želi tvrdka

Gmeiner-Fische

specialna trgovina z ribami

CELOVEC, PERNHARTGASSE 4

Ludwig Zelowitz KLAGENFURT-WIEN

CELOVEC

Rezan les,
pragove, drogove
surovo in impregnirano pri

Katz & Klump d. z. o. j.

najemnik **Fürnitzer Holzwerke** d. z. o. j.

žaga, obrat za impregniranje, lesna gradnja

želi vsem svojim dobaviteljem

vesele božične praznike in srečno novo leto

Vesele božične praznike in
srečno novo leto želi

Möbelhaus

Rudolf Slama

Celovec, Klagenfurt

St. Veiter Straße 15

O. H. G.

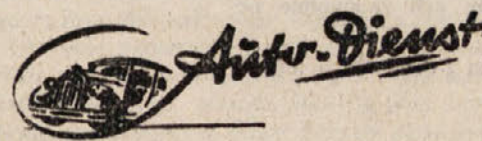
Friedrich Jungbauer

VELETRGOVINA Z ŽIVILI

Osrednja poslovalnica: Celovec — Klagenfurt
10.-Oktober-Strasse 28, telefon 17-83 in 33-22

PODRUŽNICE:

Velikovec — Völkermarkt, glavni trg 144, telefon 288
Feldkirchen, sodnijsko poslopje, telefon 380
Wolfsberg, Ritzing 48, telefon 370

LUGER

Celovec, Völkermarkter Straße 58, telefon 23-43

Popravila motornih vozil, traktorjev in stabilnih motorjev

Specialna trgovina za hišno in
kuhinjsko orodje — keramika —
svinčeni kristal

Matthäus Seher

Celovec, Bahnhofstraße 24
Tel. 49-72 Verkaufshallen

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi

Alfred Pasch

trgovina z mešanim blagom

Celovec, Gasometergasse 10

Leneschmidt & Co.

Telefon 14-13

CELOVEC, HERRENGASSE 6

Redni avtopromet:

Dunaj — Celovec

Celovec — Lienz

Vesel božič in veliko uspeha v novem
letu!

FRANZ
Rumwolf

uvoz mineralnega olja

Celovec, Stauderhaus

Vsem svojim odjemalcem, znancem
in poslovnim prijateljem želi vesele
praznike in vse najboljše v novem
letu

Štefan
Sienčnik

PREVOZNIŠTVO,
AVTO- in
AVTOBUSNE VOZNJE

Dobri ves - Eberndorf

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi vsem svojim odjemalcem

Elektro- in radiotrgovina

Wiche

Celovec, Villacherstraße 6

Zveza slovenskih zadrug I. Z. Z. O. j.**Celovec, Pavličeva 7, telefon 21-29**

želi vsem včlanjenim zadrugam, njihovim odborom in članom vesele božične praznike in uspehov polno leto 1953!

Pomembni uspehi naše zadrugne organizacije v letu 1952 so porok, da bodo v našo Zvezo včlanjene zadrug
tudi v novem letu 1953 z vsestransko gospodarsko dejavnostjo služile koristim našega ljudstva.

Kdor se bo vključil v naše zadrug, bo žel v novem letu nove gospodarske uspehe!

Slovenskemu kmečkemu ljudstvu, vsem svojim članom, vsem sodelavcem in prijateljem vesel božič in srečno novo leto 1953 želi

Slovenska kmečka zveza

V letu 1953 bomo podvojili napore

- za dvig in izboljšanje kmečkih pridelkov,
- za olajšanje kmečkega dela,
- za strokovno in pravno pomoč svojim članom,
- za gospodarske koristi našega kmečkega ljudstva.

Postani član SKZ, sodeluj pri vseh njenih ukrepih, ki so samo v tvojo korist!

Vsem svojim članom, vsem slovenskim združnikom in vsem sorodnim ustanovam želi vesel božič in srečno Novo leto

Južnokoroška semenarska zadruga

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Celovec, Wulfengasse 15 — Telefon 35-38

Glavna naša skrb v letu 1953 bo, da pridelamo čim več dobrega semena in s tem pomagamo krepiti produktivnost naših kmečkih gospodarstev

Vsem svojim članom želi zadovoljne božične praznike in srečno Novo leto

Zveza koroških partizanov

Vsem bivšim sotrpinom-izseljencem želi vesele božične praznike in srečno Novo leto

Zveza slovenskih izseljencev

Glavni odbor

Vesel božič ter uspešno novo leto želi slovenski in avstrijski antifašistični mladini na Koroškem

Pokrajinski odbor Zveze slovenske mladine

Vesele praznike in mnogo kulturno-prosvetne razgibanosti v novem letu vsem slovenskim prosvetnim društvom, pevskim zborom in vsem prosvetašem ter ljubiteljem slovenske prosvete želi

Slovenska prosvetna zveza

Vesele praznike in srečno Novo leto želi vsem koroškim Slovencem

Demokratska fronta delovnega ljudstva Pokrajinski odbor

Pokrajinski odbor Zveze slovenskih žena

želi vsem znancem, materam in ženam Slovenske Koroške vesel božič in srečno Novo leto

Osem našim poslovnim prijateljem vesel božič in uspešno novo leto želi

JOHANN EINICHER

Franz Liegl
Tankstelle

Mestna garaža in delavnice,
oddaja bencina in diesel-olja

Celovec
Völkermarkter Ring 14

Stoiser & Wolschnei

Betonwerk — Baustoffe

CELOVEC

Bahnstrasse 87

Čevlji vseh vrst
Ortopedični čevlji
Popravljalnica

Behr
čevlji

BELJAK

Vesele božične praznike želi

Celovec, Bahnhofstrasse 13

Trgovina motornih koles in koles
strojno ključavničarstvo

Janez Novak

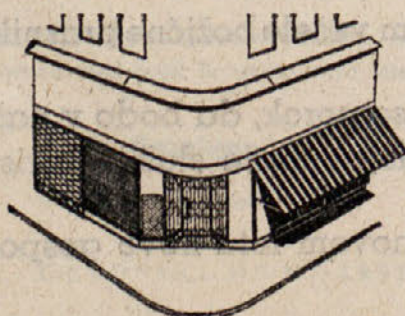
CELOVEC

Feldm. Conradplatz 1

Trgovina z volno in sukancem

CELOVEC
Sadni trg

vošči vsem svojim strankam
vesele božične praznike

RICHARD SCHERZER

gradnja pročelj in ključavničarstvo

CELOVEC, PRIESTERHAUSGASSE 3

Uvozna družba

Zuzzi

CELOVEC

Telefon 1327 — 1379